

BØRNETEATER

NR. 139 • NOVEMBER 2006

avisen

Kup eller kvalitetsløft?

Så ligger det alligevel til ramme-
styring af egnsteatrene.

Side 2-3

Integrationsteater

Skal man spille teater om, for, med
eller til de nye danskere?

Side 4-5

Teaterliv på støtten

Scenekunstudvalget har foretaget
deres sidste uddeling.

Side 6

Fortælleteater i medvind

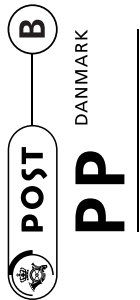
Hartmanns Teater er nyt, men for-
tællekunsten er gammel.

Side 13

Festival og anmeldelser

Horsens holdt festival i slanket
udgave – men teater var der nok
af.

Side 6 + anmeldelser s.7-11

Magasinpost B

BØRNETEATER
NR. 139 NOV. 2006

Teatercentrum i Danmark
Axeltov 12, Bygning D
1609 København V

02294

Folmer Kristensen i Teater Rio Roses 'BLAH BLAH BLAH' - anmeldes på side 7. Foto: Ulla Trædmark Jensen

Lovgivningens veje og vildveje

Det er ikke kun egNSTeatre, Københavns Teater, skuespillerskolen ved Odense Teater m.v., der fylder i teaterdebatten. Den nye billettilskudsordning, der er et resultat af amternes nedlæggelse pr. 1. januar, er heller ikke det klogeste træk fra Kulturministeriet.

Tilsynet med de små teatres publikumsordning overgår til Kunststyrelsen og de store hovedstadsteatre til København Teater. Ingen af dem er forberedt på opgaven – og p.t. aner landets teatre ikke, hvad man skal budgettere med af billettilskud for den kommende sæson. Sikker er det blot, at der bliver færre penge, for også her har ministeriet indført økonomisk loft.

De små teatre i København arbejder p.t. med Kunststyrelsen og Københavns Teater for at stable en midlertidig løsning på benene og har foreløbig fundet 11 mio. kr. til at markedsføre publikumsordningen. Endnu mangler der både en administrativ enhed og midler til administrere ordningen.

Den 23. november blev der imidlertid stiftet en selvstændig institution med det ene formål '... med reference til Kunststyrelsen at forvalte midlerne fra formidlingsordningen i en fælles abonnementsordning for tilskudsberettiget professionel scenekunst, ligesom deraf afledte opgaver indenfor abonnements- og billetformidling til fælles gavn for den professionelle scenekunst kan indtænkes'.

Situationen og sagen er yderst kompliceret. For interesserede læsere med hang til dramatik kan det anbefales at følge med på www.proscenium.dk. For lovgiverne kan det anbefales at tænke sig bedre om, inden de odelægger velfungerende systemer... **caj**

Lærke Carlsen fratræder på TC

Teatercentrum (TC), der er sekretariat for UBOT – Udvalget for Børneteater og Opsøgende Teater – har sagt farvel til den hidtidige leder, Lærke Carlsen.

I den officielle meddelelse fra UBOT hedder det:

Der er opnået enighed mellem Lærke Carlsen og UBOT om, at Lærke Carlsen fratræder stillingen som sekretariatsleder på Teatercentrum den 1. november 2006.

Baggrunden for Lærkes fratræden er personlige forhold samt uenighed om tilrettelæggelsen af Teatercentrums arbejde.

UBOT har på et møde onsdag den 1. november konstitueret Anne Bordum og Bjarne Thanning som ledere af Teatercentrum, indtil en ny leder kan ansættes.

Teatercentrum vil fortsat løfte de allerede planlagte opgaver såsom Børneteaterfestivalen, udgivelse af Børneteateravisen, Den Røde Brochure, rådgivning m.m.

UBOT og Teatercentrum ser frem til at fortsætte de gode relationer til alle samarbejdspartnere.

Lærke Carlsen er fratrukket som sekretariatsleder på Teatercentrum

BØRNETEATERavisen

ISSN: 0900-0291

UDGIVER:

Teatercentrum i Danmark
Axeltorv 12, Bygning D · 1609 København V
Tlf. 35 30 44 00 · Fax: 35 30 44 01
e-mail: info@teatercentrum.dk
www.teatercentrum.dk

REDAKTION:

Carsten Jensen (ansvarshavende)
e-mail: bta@teatercentrum.dk

LAYOUT:

Ulf Skov

TRYK:

Elbo Avistryk A/S

DISTRIBUTION:

Børneteateravisen (4 numre årligt) samt Den Røde Brochure (udkommer i april) sendes gratis til alle institutioner, skoler og andre potentielle aftagere af børneteater. Private abonnenter betaler 125 kroner årligt, inkl. moms. Bestilling og afbestilling foretages skriftligt til Teatercentrum. Meddelelse om adresseændring og udeblevne numre rettes i første omgang til det lokale postkontor.

BTA 140: Næste nummer

udkommer i marts 2007

DEADLINE:

6. februar 2007

ANNONCER:

Aftales senest en uge før deadline

Redaktionen af dette nummer er afsluttet 23. november 2006

Kup eller kvalitets

Kulturministerens ramme-styrede udmelding for egNSTeatrenes økonomiske fremtid har fået sindene i kog

Af Carsten Jensen

Kulturministeren kalder det et kvalitetsløft og en sikring af egNSTeatertraditionen, mens modspillere, organisationer og udvalg kalder det aftalebrud, et kup og et effektivt stop for decentraliseringen af teaterlivet. De taler om det samme: Rammestyrelse af egNSTeater-tilskuddet via finansloven. Kampen på ord og holdninger har bølget hele november, våbnene har været pressemeddelelser og avisskriverier, kamppladsen Kulturministeriet, Kunststyrelsen og teatrene – samt et åbent samråd i Folketingets Kulturudvalg.

Ordkrigen startede for alvor, da Kulturministeriet 8. november udsendte en pressemeddelelse med overskriften 'Kvalitetsløft til egNSTeatrene' – og bebudede rammestyrelse plus en medfølgende egNSTeaterkonsulentordning ala den anbefalede fra egNSTeaterudvalget (se bl.a. BTA 137).

Der lød straks protester fra den politiske opposition, herunder tidl. kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen (R), der kaldte rammestyrelsen for 'aftalebrud'.

Armslængdeprincip i fare

EgNSTeaterudvalgets formand, Mogens Holm – der også er formand for FAST, Foreningen Af Små Teatre, som organiserer en stor del af de berørte teatre – strammede skruen og kaldte ministerens rammestyrelse for et 'kup'. Det blev fulgt op af en fælleserklæring fra udvalget og Kunstrådets Scenekunstudvalg (SKU), hvori man tilbageviser ministeren udmelding om øgede bevillinger til egNSTeatrene på baggrund af de bebudede 11,3 mio. kr. i 2007, stigende til 17 mio. kr. i 2008 og 17,5 mio. kr. fremover.

'Det rammebeløb, der er udmeldt, vil kun lige nøjagtigt kunne dække det finansieringsbehov, som vi kender i dag. Og der er talt om et voldsomt nedslag mod den decentralisering af kulturlivet, som ellers hyldes i festtalerne', hed det bl.a. i pressemeddelelsen 10. november, der også henviser til en stemmeaftale mellem regeringen og fire andre partier i forbindelse med kulturlivets vilkår efter kommunalreformen. Her står, at et tidligere fremsat forslag om rammestyrelse af egNSTeatrene skal udgå.

Allerede samme dag kom kulturminister Brian Mikkelsens svar, hvori han afviser at have omgået egNSTeaterudvalgets kommissorium og kalder udmeldingerne for en 'skræmmekampagne'. Ministeren insisterer på, at rammestyrelsen er nødvendig for at få styr på statens udgifter til egNSTeatre – og at der med stemmeaftalen også indgik mulighed for at sikre, at støtten til egNSTeatrene blev givet på baggrund af en kvalitetsvurdering.

Jeg har stor forståelse for, at egNSTeater-

rene synes, at den automatiske refusion er glimrende for dem. Problemet er blot, at hver gang der oprettes et nyt egNSTeater eller en kommune beslutter at forhøje deres tilskud, så skal jeg ud for at finde pengene ved besparelser på andre kulturinstitutioner eller støtteordninger', lød det videre – og så handlede det altså alligevel mere om penge end om kvalitet...

Økonomisk udsultning

Den 13. november forsøgte Henrik Køhler så i et åbent brev at gyde lidt

Jeg har stor forståelse for, at egNSTeatrene synes, at den automatiske refusion er glimrende for dem.

Brian Mikkelsen, kulturminister

olie på de oprørte vande. Køhler var medlem af egNSTeaterudvalget og er formand for BørneTeaterSammenslutningen – hvor mange af de børneteater-producerende egNSTeatre er medlemmer.

Han gennemgår atter sagens kerner og egNSTeaterudvalgets arbejde, der

SAGEN KORT

Med den nye kommunalreform bortfalder amternes økonomiske involvering i egNSTeatrene. Den overtages af staten, som i et finanslovsforlig (regering og DF) indfører ekstrabevillinger på 11,3 mio. kr. i 2007, stigende til 17 mio. kr. i 2008 og 17,5 mio. kr. fremover. Den statslige andel i 2007 er således ca. 67 mio. kr. Kulturministeren kalder det et løft, mens teaterområdet påpeger, at pengene er afsat i henhold til allerede gældende lovgivning. Med en rammestyret refusionsordning via finansloven bortfalder den hidtidige praksis med at kommuner/amter og staten deles 50/50 om egNSTeatrenes driftsstøtte.

Der er p.t. 28 egNSTeatre uden for landsdelsscenebyerne – heraf seks under de regionale kulturaftaler. Kulturministeren vil i starten af det nye år fremlægge forslag til en ny (rammestyret) egNSTeaterordning.

altså havde udgangspunkt i en fortsættelse af refusionsordningen. Han påviser også, hvordan den rammestyrelse, der blev indført for de små storbyteatres vedkommende, netop har ført til økonomisk udsultning af en række små teatre, fordi kommunerne ikke har haft lyst/penge til at sikre teatrenes udviklingsmuligheder. Køhler opfordrede ministeren til at genoverveje situationen og sikre refusionsordningens beståen:

'Du har flere gange talt om kulturelle fyrtårne. Dem skal der være plads til. Men lad egNSTeatrene være små lysbøjer, som leder folk i havn rundt omkring i lokalområderne', lød det fra Køhler om det kulturelle landskabs betydning for en regions udviklingsmuligheder.

Siden er der blevet holdt møder i organisationer og centraladministration – og spørgerunder i Folketinget.

Den foreløbige kulmination kom, da kulturministeren med Enhedslisten som ophavsmand blev kaldt i samråd 22. november.

Her blev fronterne mellem minister og opposition/teatre igen trukket op, samtidig med at Brian Mikkelsen atter udtrykte sin begejstring for egNSTeater (regional)teater-rapporten og understregede, at han vil indgå i et tæt samarbejde med teatrene om implementering af en ny lov.

I samrådet kom det så også frem, at Kulturministeriet tilsyneladende ikke

Løft

Mens krigen om egnsteatrenes ram- mestyrede fremtid raser, kan teaterle- der Lasse Bo Handberg i første omgang glæde sig over, at han om et halvt år er leder for et nyslået egnstea- ter med 3,4 mio. kroner i årlig støtte de næste tre år. Her er Handberg ved BaggårdTeatrets udendørsscene i Svendborg. Foto: Lars Skaaning

ansvar:

»Jeg glæder mig først og fremmest over at teatret får arbejdsro – og flere penge – med den flerårige aftale. Vi er kontraktligt forpligtet til fire nøgleom- råder: Børneteater, Voksenteater, Tur- neteater, Stationært Teater – og så gæstespil. Vi skal nu leve op til kom- munens store forventninger.«

Han skal nu igang med at etablere fast dialog med Svendborgs kulturfor- valtning – og ved godt, at synligheden udover gode forestillinger med fordel også kan manifestere sig i praktiske ting som en teknikbank til regionens amatører, egnsspil osv.

Nær ved i Næstved?

Hos et andet driftigt børneteater har man også visse forventninger til en kommende status som egnsteater. Såle- des har Ny Næstved Kommune afsat to mio. kr. i budgettet for 2008 til et mu- ligt egnsteater, og teaterleder Peter Holst ser meget meget, at det bliver Det Lille Turneteater, selvom kommu- nen ikke har sat navn på pengene...

Det Lille Turneteater har i hvert fald indsendt de relevante papirer til Kunst- styrelse m.v. – og husker med jævne mellemrum de lokale politikere på, at teatret har hele to egnsteater-ansøgnin- ger liggende hos kommunen...

Lad egnsteatrene være små lysbøjer, som leder folk i havn rundt omkring i lokalområderne

Henrik Køhler, BTS-formand

Heller ikke hos HolbergTeatret – det tidligere Vandrefalken – er der afgøren- de nyt om en evt. fremtid som egnstea- ter.

»Kalundborg har en kulturpolitik for professionelle, der svarer til frostgra- derne på Nordpolen julenat,« lyder det fra teaterleder Niels Andersen, der i stedet håber at gøre sine og teatrets hoser grønne hos Slagelse, hvor politi- ske kræfter ifølge Andersen arbejder aktivt for at få HolbergTeatret til byen.

Hvordan de økonomiske vilkår helt konkret bliver for de gamle og de nye- tablerede egnsteater vil fremgå, når Brian Mikkelsen efter nytår fremsætter forslag til en ny egnsteaterordning – ifølge ham selv altså efter drøftelser med 'Folketingets øvrige parter og med egnsteatrenes repræsentanter'.

Læs også teaterprofessor Jørn Langsteds klumme til højre

har helt styr på fremtidens finansie- ringsbehov på egnsteaterområdet. For udover de tre allerede godkendte – BaggårdTeatret i Svendborg, Nørrega- deteatret i Maribo og det genopstand- ne Gladsaxe Teater – ved Kunststyre- len fx. besked om mindst fem (fire sjællandske og en jysk) kommuners seriøse interesse for at oprette et egn- steater i løbet af næste år, mens yderli- gere tre (jyske) overvejer muligheden.

Det var vist nyt for ministeren – og er bl.a. et resultat af Scenekunstudval- gets held med at lege Kirsten Giftekniv mellem teatre og kommuner.

Hver enkelt af disse teatre vil udhule den samlede statslige ramme til egnstea- terstøtte med cirka fire procent – som altså skal findes på de øvrige egnstea- ters budgetter.

Disse oplysninger i forbindelse med samrådet udhuler således totalt mini- sterens ord om, at der i den planlagte økonomiske ramme er plads til nye ini- tiativer.

Og i kommunerne ser man næppe med milde øjne på en sådan de facto- beskæring af provinsens teaterliv.

Glæde i Svendborg

Men mens teater(ord)krigen fortsæt- ter, kan BaggårdTeatret i Svendborg altså glæde sig over, at man fra 1.7.2007 bliver Fyns første egnsteater.

Det sker så over 30 år efter, at det driftige amatørteater (stiftet i 1962) i 1976 skiftede status til professionelt og begyndte at få tilskud fra Teaterrådet m.fl., mens kommunen til nu vægrede sig ved at tage BaggårdTeatret under sine økonomiske vinger.

Scenekunstudvalget (SKU), der har været en aktiv medspiller i forhand- lingsforløbet mellem kommune og tea- ter, 'slipper' dermed af med et tilskuds- tungt teater på sin støtteliste – planer- ne om at få de gamle, etablerede bør- neteatre væk fra de et-årige bevillinger og ind i mere permanente ordninger har i dette tilfælde har båret frugt.

Teaterleder Lasse Bo Handberg kal- der den nye situation 'frihed under

Under Langsteds Lup

Af Jørn Langsted

Et nyt teaterpolitisk fæno- men er dukket op i år, både på statsligt og kommunalt niveau. Det drejer sig om det, man kunne kalde teaterpolitisk luskebukseri. Og det går ud på, at mens politi- kerne sidder og forhandler budget eller finanslov, så får de lige puttet nogle af deres teaterpolitiske fikse ideer ind i budget- og finanslovsforliget. Disse fikse ideer har ikke været diskuteret offentligt på forhånd, de har ikke kunnet kritiseres, ellers også er de blevet jordet i offentlige diskussioner. Men, pludselig, vupti er fikse ideer der, som trold af æske, vedtaget i en sen nattetimes forhandling, som en tyv om natten.

Århus Kommune skulle byrådspolitikerne i midten af september flikke et bud- get for 2007 sammen, der rummede besparelser på 410 mio. kr. årligt. Og det er selv- følgelig sin sag at lægge ryg til med protesterende forældre til børn i daginstitutioner, med strejkende pædagoger og med utilfredse ældre. Men politike- re er og bliver overskudsmen- nesker. For i ly af budgetfor- handlingerne fik politikerne i Århus Kommune lige flikket et kulturpolitisk forlig sam- men, som betyder, at en ræk- ke af byens teatre kommer på Herrens Mark hvert fjerde år. Man kan sige, at det var skuf- fen for fikse ideer, fjottede for- slag og futile fiduser, der blev åbnet i ly af den store bespa- relse på 410 mio. kr. Det kul- turpolitiske forlig betød luk- ning af Huset og et lokalt bibli- otek, nedskæringer på Kultur- hus Århus, varslede nedskæringer på alle byens faste kulturinstitutioner. Og så betød det flere penge til År- hus Kunstmuseum, der ikke havde kunnet overholde sit budget, til en ny art cinema og til skaterne.

Teatrene i Århus har nor- malt fire-årige aftaler med kommunen. I for- bindelse med budgetforliget blev det så besluttet, at, når de fire-årige kontrakter udløber, skal driften af teatrene udby- des blandt alle interesserede aktører. Det her kommer til at gælde for Svalegangen, Filu- ren, Gruppe 38, GRAN – tea- ter for dans, Entré Scenen og Gellerupscenen. Hvert fjerde år kan politikerne i byrådet altså herse og regere med det århusianske teaterliv. De hav- de selvfølgelig i forvejen den mulighed at undlade aftalefor- længelse med et eller flere

teatre, men det er ikke nok. Der skal valgmuligheder på bordet. Gruppe 38 kan bare søge om at få lov til at blive ved med at være Gruppe 38! Og hvis vi politikere hellere vil have noget andet eller er træt- te af at se Bodil Alling på sce- nen, så vælger vi bare nogen andre til at overtage Gruppe 38!! For det er os, der sidder på penge-kassen! Og i den sammenhæng betyder det selvfølgelig mindre, at politi- kerne i Århus har udnævnt Gruppe 38 til at være verdens bedste børneteater i deres kul- turplan.

Nu må man gå ud fra, at denne idé om tvangs- fornyelse ikke kun skal gælde teatrene. Man kan vel også udbyde driften af Aarhus Symfoniorkester. Der skal nok være et fremragende østeuro- pæisk orkester, der er parat til at tage over. De vil spille, så sveden springer, og det vil være billigt, billigt, billigt. En skål ris og en madras (fælles) må vel være nok. Jo, det er sandelig fornyelsesindeer med perspektiver. Hvorfor skal museerne ikke også udbydes? Det forlyder allerede blandt århusianske autoforhandlere, at flere bilfirmaer er parate til at overtage Aarhus Kunstmuse- um. Når den nuværende direktør laver biludstillinger og kalder det kunst, så er bil- firmaernes ræsonnement, at det kan de også gøre, og det bliver billigere, fordi de ikke skal have en masse museums- inspektører ansat, men kan nøjes med sælgere i det, der bliver byens mest centralt beliggende bilhus: AROS – bil- huset i centrum. Lidt mere utraditionelt har en række VVS-firmaer også tænkt sig at lægge billet ind under motto- et: Hvis en pissoirkumme er kunst, så er en vandhane det også. Jo, der er virkelig lagt op til kulturpolitisk fornyelse i Århus. Afskaffet er al mulig respekt for kunstnerisk arbej- de, relationen mellem kommu- ne og kulturinstitutioner er blevet afklædt til det rå magt- forhold.

Og Brian i Assistentshu- set i Nybrogade i København fik også fik- set en god gammel idé igen- nem. Man kunne måske forle- des til at tro, at han havde nok at gøre med at ændre på arms- længdeprincippet i forhold til Kunstrådet. Hvor han for godt tre år siden gjorde et stort nummer ud af, at ingen kunne fortsætte ud over deres fire- årige beskikkelsesperiode,

heller ikke andre steder i det pengeuddelende system, de skulle nemlig i karens, ja så har han nu flikket en lille lovændring sammen, så for- længelser og overlappning af medlemmerne bliver mulig. Han kaldet det hensyn til kon- tinuitet. Lufholderen kalder det bureaukratisering og fastansættelse af pengeudde- lerne i dansk kulturpolitik. Når bare man har fået sine egne smagsdommere på plads, så skidt med principper- ne.

Men det var ikke nok at underminere arms- længdeprincippet. Næh, i ly af finanslovsforhand- lingen fik Brian sørme Dansk Folkeparti med på, at den statslige bevilling til egn- steatre ikke længere skal følge de kommunale bevillinger. Bri- an fik altså afskaffet refusions- ordningen for egnsteatrene. Fremover kan Brian og Louise Frevert genopføre årene 1991- 96 med variabel refusionspro- cent til egnsteatrene. Med skrig og skrål og med kon- stant usikkerhed for en del af teaterlivet, der hører til de vig- tigste. Det her er stik imod alle fagfolks anbefalinger, inkl. Brians egen egnsteater- arbejdsgruppe. Men det opfyl- der et årelangt ønske fra reg- nedregene i Finansministeri- et: Væk med alt, hvad der lug- ter af refusion! Nu gælder det så bare om at sælge lortet. Og det gør man selvfølgelig ikke ved at fortælle, hvad det her handler om. Næh, Brians pres- semeddelelse hed såmænd 'Kvalitetsløft til egnsteatrene!' Sådan en skefuld ny-sprog får vrøvlet og luskerierne til at gli- de ned, må spindoktoren have tænkt.

Jamen, er det ikke glimren- de? Det, som man ikke har held til at få gennem- ført i politiske forhandlinger, eller det, der bare er fikse ide- er i nogle politikeres alt for trætte hoveder, det laver man bare politisk forlig om midt i en helt andet suppedas. Det er vist det, der hedder det lyssky demokrati. Også kaldet: Går den, så går den. Mens alle politikere er voldsomt interes- serede i at få sikkerhed for, at der er tale om kvalitet i kultur- livet, så kunne befolkningens interesse måske være at få undersøgt, evalueret, om der er kvalitet i de politiske pro- cesser og beslutninger. Nogen gange behøver man imidlertid ikke sætte et større evalu- ringsapparat i sving. Det står til dumpning på forhånd.

Vi lever i en flerfarvet kultur

Af Randi K. Pedersen

Illustration:
Bob Katzenelson

Kan teatret – herunder børne- og ungdomsteatret – bevare sin kunstneriske frihed og traditioner og samtidig tilgodese krav om multikulturel – læs etnisk – mangfoldighed. Og skal det?

Ja, mener mange. Enkelte ser det som en klokkeklar nødvendighed, hvis vi ikke skal få et totalt fragmenteret

samfund. Men måske vil det tage årtier at udvikle et multikulturelt mangfoldigt teater, for mange teaterfolk står tilsyneladende famlende over for processen. Viljen er der, men det kniber med konkrete initiativer og en egentlig politik på området.

Rækken af Images of-Festivals, arrangeret af KIT, har trods succes heller ikke sat sig synlige, multikulturelle spor i dansk teater. Men måske er der hjælp på vej.

Under overskriften 'Kunst og det multikulturelle' satte Kunstrådets Nyhedsbrev i september fokus på spørgsmålet om kulturel mangfoldighed. Rådet har nedsat et underudvalg og bestilt en rapport med henblik på 'at gøre den kulturelle mangfoldighed til et højstatusområde og et prioriteret indsatsområde', samt 'at gear institutionerne til en ny kunstner- og publikumssituation'.

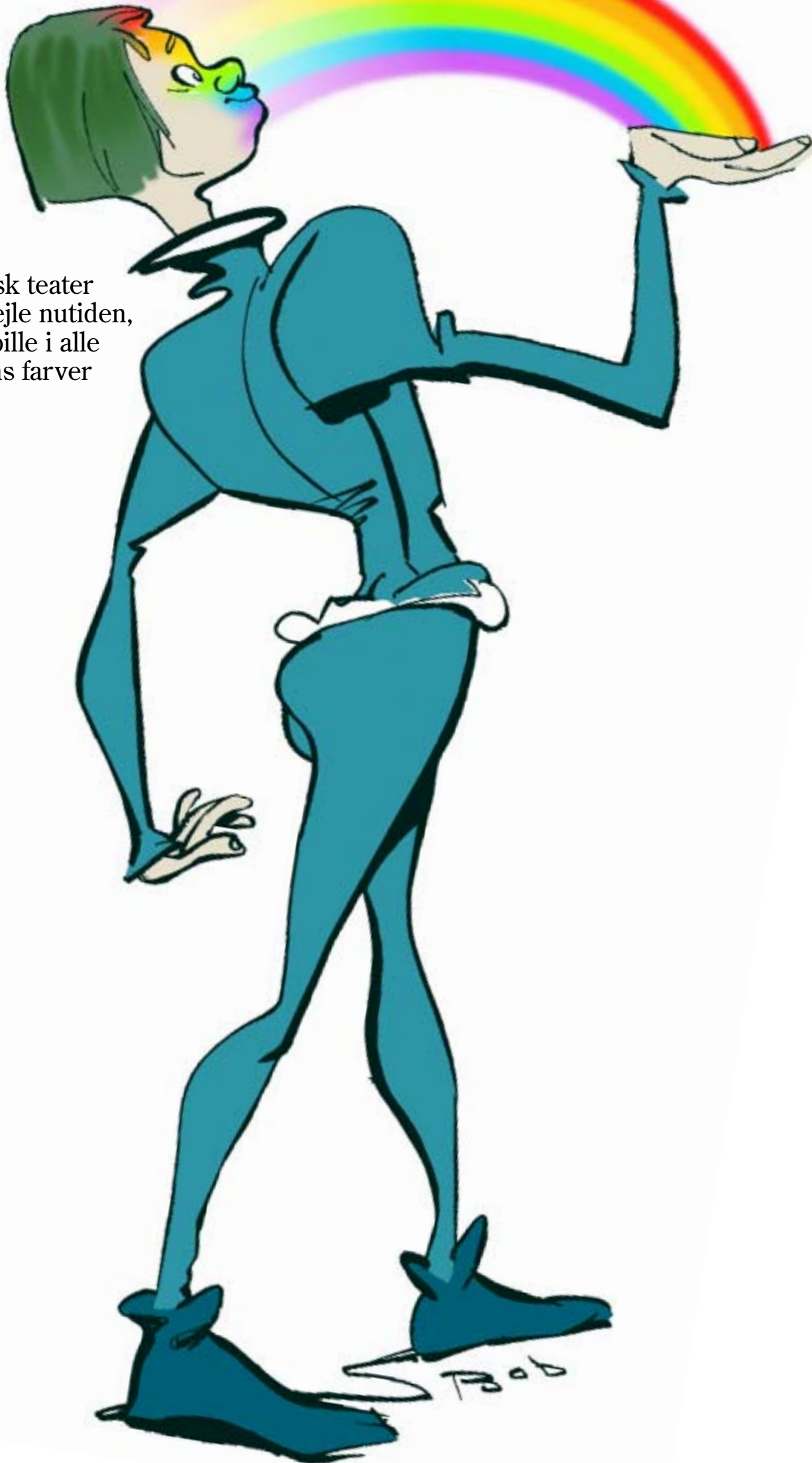
Børneteateravisen har spurgt, på hvilket grundlag og med hvilket formål Kunstrådet har taget disse initiativer.

Kunstrådet i aktion

Vicedirektør i Kunstrådet, Vagn Jelsøe, fortæller, at tidspunktet nok er lidt tilfældigt. Men han understreger, at Kunstrådet igennem det seneste år har diskuteret, hvordan man fremmer integrationen af kunstnere med udenlandsk baggrund. Da den såkaldte Udviklingsfond blev nedlagt ved regeringsskiftet i 2001, forsvandt det multikulturelle som indsatsområde, og det har det nye råd ment, at der burde gøres noget ved.

»Man har ikke skønnet, at der var behov for en særlig pulje. Der er mere behov for, at det danske kunstliv generelt har blik for nydanske kunstnere, og – nok så vigtigt – at kunstnerne selv

Hvis dansk teater skal afspejle nutiden, må det spille i alle regnbuens farver

får øje på de danske støtteordninger. Der er der nok – som det ene – brug for nogle konsulenter,« forklarer Vagn Jelsøe.

Det andet er, at der også er brug for uddannelse på området multikulturel mangfoldighed til de mange kunstinstitutioner – herunder

der kunstuddannelserne, hvor etniske mindretal ikke er meget synlige. Men før der tages konkrete initiativer, har Kunstrådet ønsket

at få overblik over, hvad der foregår på landsplan af multikulturelle projekter.

»Derfor har man bedt Trevor Davis om at udarbejde

en rapport, og resultatet forventes at foreligge i december måned,« oplyser Vagn Jelsøe.

Ifølge Vibeke True fra Scenekunstcentret er man endnu ikke begyndt at arbejde med de nye egne-ateraftaler. Der foreligger derfor intet om, at der vil blive stillet krav om multikulturel mangfoldighed for at opnå støtte.

Formidle og forson

Går man tæt på en række teatermiljøer, bliver man imidlertid hurtigt i tvivl om behovet for Kunstrådets indsats. Politisk funderede retningslinjer eller ligefrem påbud om kulturel mangfoldighed i strategi og praksis, som man kender det fra England, afvises blankt af de fleste.

En af undtagelserne er Taastrup Teater, som har arbejdet længe og målrettet med minoritetsgrupper. Det var da også chefen for Taastrup Teater, Mogens Holm, der i september i dagbladet Information gik kraftigt i rette med sine kolleger. Med udgangspunkt i 'et gammeldansk kultursyn' bruger de efter hans mening kun etniske minoriteter som eksotisk garniture. I stedet efterspurgtte han en kunst, der ikke blot formidler – eller provokerer, men også forsoner og bryder skellene ned mellem forskelligartede kultursyn i det senmoderne samfund.

Beder man Mogens Holm forklare, hvad der menes med mangfoldighed, svarer han, at det skam er et vældigt positivt ord, der åbner dørene. Hvorimod de færreste politikere vil høre tale om noget multikulturelt eller – endnu værre – multietnisk. Selv har han og hans medarbejdere på Taastrup Teater taget begrebet så alvorligt, at man totalt har redefineret sig selv og sin opgave som teater i et nærområde med ikke færre end 149 forskellige nationaliteter repræsenteret.

Taastrup-modellen

Mogens Holm understreger, at i modsætning til andre, har Taastrup Teater valgt hovedscenen til formålet.

»Det er hele vores teater, hele vores virksomhed, der er gennemsyret af kulturel mangfoldighed, og vi har da været usikre, og det har de også,« forklarer teaterchefen.

»Mødekultur, kropssprog, møbler og – langt hurtige-

Statsensemblet Corona La Balance prøvede kræfter med multikulturelt teater i ungdomsforestillingen 'Aeneas', der i samarbejde med Betty Nansen Teatret spillede på Edison i foråret 2006. Vergils gamle drama blev udsat for fem professionelle skuespillere, 15 unge statister fra Heimdalsgades Overbygningsskole på Nørrebro i København samt fire fortællere og deres selvoplevede historier. Foto: Ulrik Jantzen

re, end ventet – også repertoire og dramaskole er lagt om for at matche vort nuværende samfund. Taastrup Teater skal ikke være totalt fremmed for minoriteterne. Men dansk teatervirker fremmedgørende, hvis folk bare trækkes ind uden at ane, hvad det går ud på.»

Selvom Taastrup Teater ligger i et stort boligområde med masser af indvandrere, er Mogens Holm ikke i tvivl: Taastrup-modellen kan og skal bruges alle vegne, hvis ikke Danmark skal blive en række søjler uden indbyrdes sammenhæng.

»Det multikulturelle samfund er ikke noget, der kan stoppes, eller som holder op, og man kan spørge, hvor meget jeg egentlig selv har taget beslutningen om multikulturel mangfoldighed. Det handler om at skabe fornyet liv på scenen bare ved at åbne dørene. Men det sker ikke. Teater laves som i 1950'erne, og det er en nedadgående spiral og måske grunden til, at dansk teater har det skidt. Det må brydes med pres hele vejen igennem – også på teaterskolerne, som må tage etniske minoriteter ind.«

Taastrup er inspireret af British Council, som kræver kulturel mangfoldighed for at give støtte. Den politik ser Mogens Holm gerne herhjemme, og så skal Kunstrådet give penge til multikulturelle referenceprojekter, som undervejs i processen laver dokumentation for, hvad der foregår.

Ingen forpligtelse

Formanden for BTS, Henrik Køhler, er mere forbeholden over for krav om et multikulturelt mangfoldighedsteater. BTS har ikke har nogen overordnet formulering om at integrere etniske mindretal. Men han og mange andre teaterfolk tvivler på nytten af pisk, selvom det følges af en bid gulerod.

Giver de mange tosprogede tilskuere børneteateret en særlig forpligtelse?

»Vi har ikke forholdt os til det endnu, men kommer helt sikkert til det. Om vi har en særlig, moralsk forpligtelse? Egentlig ikke. Men vi har altid brystet os af at være en meget demokratisk teaterform, der spiller alle vegne for alle slags publikum. Det er en af børneteaterets store forcer.«

Den nye egnsteaterordning skal ifølge BTS-formanden knytte teatrene tættere til lokalområderne.

Nogle steder vil man nok naturligt inddrage etniske mindretal og kræve mangfoldighed for at give tilskud. Med risiko for, at det bliver en overlevelsesstrategi. Men rigtigt at stille krav om multikulturel mangfoldighed som overordnet, offentligt støtteprincip, det mener Henrik Køhler ikke, der kommer noget godt ud af.

Så længe ingen ved noget om evt. krav til et multikulturelt mangfoldighedsteater, vil Henrik Køhler dog ikke tage konkret stilling til sagen, men konstaterer blot.

»Vi ligger ikke bagerst med hensyn til etnisk mangfoldighed, hverken i indhold eller med hensyn til ansatte. Det tør jeg godt sige! Børneteatrene har et meget blandet, multietnisk publikum, og det skal man da glæde sig over.«

Politisk ukorrekte

Statsensemblet Corona La Balance er ikke pålagt multikulturel mangfoldighed. Men man har i samarbejde med Betty Nansen Teatret skabt en multikulturel forestilling, 'Aeneas', der spillede på anneksscenen Edison i foråret. Alligevel mener Marc van der Velden fra statsensemblets ledelse, at det er farligt at klistre etiketter på kunsten blot for at få offentligt støtte.

»Udgangspunktet for 'Aeneas' var ikke, at nu skulle vi være multikulturelle. Men da det er en flygtningehistorie om at rejse og komme et sted hen, hvor man ikke er velkommen, kom det hurtigt til at dreje sig om det. Desuden arbejdede vi med 15 unge fra en 8. klasse på Nørrebro, hvoraf ti ikke havde dansk baggrund, og af fire historiefortællere tilhørte de tre etniske minoriteter. Derimod var fem, professionelle skuespillere valgt, fordi de – helt eller delvis – havde rødder i andre lande nemlig Irak, Tyrkiet, Frankrig, Færøerne og Tyskland/Tunesien.«

Hensigten var at bryde vanetænkningen og brede flygtningebegrebet ud til noget generelt og alment. En grønlander kan fx godt føle sig fremmed i København eller en pige må flygte fra sin psykisk syge mor i Jylland. Desværre blev den færdige forestilling ikke helt, som Marc van der Velden havde forestillet sig.

Skyldes det hiks i samarbejdet med Betty Nansen Teatret?

»Betty Nansen havde

gode erfaringer og kontakter, som vi byggede videre på. Andre dele af samarbejdet fik vi ikke helt så meget ud af,« fortæller han og forklarer, hvorfor statsensemblet ikke har en formuleret politik om multikulturel mangfoldighed.

»Lidt højrovet sagt er vi nok forbi det punkt. Vi vil afspejle samfundet igennem vores historier, ikke i form af politisk korrekthed! Med statsensemblets internationale baggrund er det naturligt at være multikulturel,« siger Marc van der Velden.

»Og når det kommer til stykket, er mennesker meget ens.«

Teatret giver kompetencer

Betty Nansen Teatret været på banen med multikulturelle projekter for og med unge, år før politikerne overhovedet kendte ordet.

Hvorfor sætter et kunstnerisk ambitiøst Frederiksberg-teater etniske mindretal på scenen?

»C:NTRACT er vokset ud af det professionelle Betty Nansens erfaringer med 'De Andres Teater'. Teatret kan noget, der udvikler unge mennesker. De skal – populært sagt – have de samme kompetencer for at kunne spille teater, som for at agere ude i vores samfund. De skal kunne kommunikere, have empati og samarbejdsvenner, og det fremmes og styrkes i en teaterproces,« forklarer Jakob Holm Hansen, daglig leder af Betty Nansens Teatrets integrations- og uddannelsesafdeling.

Målet er ikke kunst, men det kan måske blive det. Alle projektdeltagere ser Betty Nansens professionelle forestillinger, og det giver både positive og negative reaktioner.

»Der ser man, at det er svært at bryde koderne til dansk teater. Vi skal hele tiden blive klogere på, hvad det er for et teater, vi laver, og hvad det er for et publikum, vi har. Teatret må gøres synligt for mennesker med anden etnisk baggrund. Vi har taget konsekvensen af, at der er få teateruddannede indvandrere, og er startet et andet sted. Det har aldrig været vores mål, men flere, unge indvandrere søger sikkert med tiden ind på teateruddannelserne, fordi de har været med hos os.«

For Jakob Holm Hansen drejer det sig om at få erfaringer, gøre noget og ikke regne med, at alt lykkes

Udpluk af multikulturelle initiativer

Taastrup Teater: Har under overskriften 'SubUrb' satset totalt på multikulturel mangfoldighed og har skabt forestillingerne 'Deadline' og 'Ditto' i samarbejde med henholdsvis Opgang 2 fra Århus og Hans Rønnes Teatret.

Betty Nansens Teatret: Har med afsæt i projektet 'De Andres Tanker' skabt multikulturelle ungdomsforestillinger og oprettet Integrations- og undervisningsafdelingen C:NTRACT.

Gjellerupscenen: Har skabt amatørforestillinger med og lagt lokaler til teater med etniske minoriteter.

Corona La Balance: Har skabt forestillingen 'Aeneas' med flygtninge som tema i samarbejde med Betty Nansen Teatret.

Det Kongelige Teater: Har gennemført workshops med unge af anden etnisk herkomst.

første gang. Den reelle virkeligheds historier skal ind på scenen, men den engelske metode tror han ikke på. Hvis ikke ting gøres af nødvendighed, er de svære at holde i gang.

Ingen særlige hensyn

På skuespillerskolerne i Odense og København står multikulturel mangfoldighed ikke ligefrem øverst på skemaet.

Rektor Sverre Rødahl fra Statens Teaterskole kalder det en rigtig god idé, at skolen afspejler befolknings sammensætningen og de forskellige kulturer i samfundet. Men man gør ikke noget aktivt for at få elever med anden etnisk baggrund til at søge ind eller for generelt at udbrede kendskabet til teaterskolen.

Ifølge Rødahl kan man også diskutere, om de nye kulturgrupper er lige så kulturinteresserede som danskerne. En skuespilleruddannelse har eksempelvis ikke højstatus alle vegne, men over tid er der kommet flere fra andre kulturer ind på skolen. Og jo

flere scenekunstnere med et lidt anderledes udseende, jo bedre, synes rektor, selv om man ikke kigger specielt på udseendet ved optagelsesprøverne, men kun går efter de bedste.

»Det ville ikke gavne nogen, hvis vi prøvede at tage andre hensyn,« mener han.

Som ret ny i rektorstillingen kender Jens August Wille ikke til tidligere tiders praksis i Odense. Men på egne vegne kan han ikke påstå, at skuespillerskolen har gjort noget særligt for at få unge med anden etnisk baggrund til at søge ind. Ifølge Jonathan Paul Cook, mangeårig underviser på Skuespillerskolen ved Odense Teater, har man aldrig haft en formuleret politik om multikulturelle præferencer ved optagelsen af elever.

»Men vi udelukker ikke talenter, uanset hvilket kultur, de kommer fra. Det er også mit indtryk, at der er stigende søgning til skuespilleruddannelsen blandt unge fra etniske minoriteter,« forsikrer rektor Jens August Wille.

Multikulturel mangfoldighed er ikke medtænkt i den nye Teatertænkning, der for nylig så dagens lys i Århus. Ifølge rådmand Flemming Knudsen fordi det er rammer og ikke indhold, tænketanken beskæftiger sig med.

»Det handler om, hvordan man sikrer fødekæden på kryds og tværs, og det er spørgsmålet om kulturel mangfoldighed automatisk en del af,« mener rådmanden.

Mangel på forskning

Turen rundt i teaterlandskabet har gjort det klart, at kun meget få konkret har forholdt sig til, om dansk teater bør ændres fra blegfiset til flerfarvet. Nogle mener, at det multikulturelle mangfoldighedsteater under alle omstændigheder er på vej, og spørgsmålet er, om det vil fremme integrationen af især børn og unge.

Børneteateravisen har spurgt et par forskere, hvad teateroplevelser betyder for børn og unge af anden etnisk oprindelse. Får de redskaber til at agere i det danske samfund, eller bliver de blot mere fremmedgjorte? Og kan man integreres af eller i dansk teater, før man er integreret i det danske samfund?

Svaret var nedslående. Der findes ikke dansk forskning på området, og hverken udviklingschef Claus Reiche fra KulturPrinsen i Viborg eller børneforsker Trine Pilgaard Black kender til udenlandsk forskning om teater og integration.

»Vi opererer ikke i forhold til et koncept, der siger, at nogle er indvandrere, andre ikke. Vi interesserer os for børn – og det er så det,« forklarer Claus Reiche.

Trine P. Black har for KulturPrinsen lavet en undersøgelse af børns leg ud fra en kulturel synsvinkel. Men den har ikke givet basis for en multikulturel vurdering, fordi der tilfældigvis ikke var indvandrerbørn i den gruppe, hun undersøgte.

»Jeg kender ikke til forskning i, om teater og anden kultur for børn er en af vejene til integration. Men det vil da være oplagt at gøre noget ved området – både i teori og praksis,« understreger Trine P. Black.

Læs også anmeldelse af Munk og Pollners forestilling, 'En Brun og 2 Blege' side 8.

Send flere penge...

SKU har sat navne og beløb på støtte-listen for sæson 2007-08

Af Carsten Jensen

Scenekunstudvalget (SKU) under Kunstrådet har foretaget sin fjerde og sidste hoveduddeling – og det er sket uden de helt store udsving og nyskabelser i forhold til sidste år.

SKU har modtaget i alt 356 ansøgninger om tilskud for over 302 mio. kr. – men endte med 76 bevillinger til de i alt 75,9 mio. kr., som udvalget havde at gøre godt med til dans, stationært voksteater, projekter, dans m.v.

Og altså også børneteateraktiviteter. Her hedder nøgletallene: 83 ansøgninger til børneteaterpuljen for ca. 93 mio. kr. Det blev til 23 tilsagn og knap 28 mio. kr. i støtte – heraf er 13,9 mio. øremærkede kroner til turnerende børneteatre.

Der er således belæg for udvalgets lakoniske af-skedssalut:

'Inden for den økonomi, som Scenekunstudvalget har haft til rådighed, har det være vanskeligt både på den ene side at yde tilskud til veletablerede teatre, som gennem en længere årrække har bevist høj kunstneriske kvalitet, og så på den anden side finde tilstrækkelige midler til fremme af helt nye scenekunstaktiviteter, som vokser op nedefra. Scenekunstudvalget oplever det som et flaskehalsproblem – de veletablerede teatre har ikke kunnet komme videre i systemet med en finansiering uden for Scenekunstudvalgets regi – og resultatet har været stadig færre frie midler til fordeling til nye og endnu ikke afprøvede initiativer.'

Særtilskud til statsensemblet

Dykker man ned i tallene (se skema), falder det i øjnene, at Jytte Abildstrøms Teater atter er ramt af SKU's skærekniv. Med en rund million fra turneaterpuljen (den tidligere RBOT-ordning) er der denne gang barberet 800.000 kroner af – eller hele 1,4 mio. kr. i alt over de seneste tre sæsoner.

Ny kæledæge hos SKU er Asterions Hus, der næsten fordobler sin driftsstøtte og oveni kan lægge støtte fra turneaterordningen.

Også Det Lille Turneteater nurses på bedste vis – formentlig stadig med for-

ventning om, at de bliver egnsteater i Næstved Kommune på et tidspunkt.

Indtil da kan teatret glæde sig over et to-årigt tilsagn på i alt 4,4 mio. kr. plus tilsvarende to-årig støtte til 'internationale aktiviteter' på i alt 1,2 mio. kr. – samt projektstøtte på 850.000 kr. fra musikdramatisk pulje oveni.

Endelig har SKU også 'lappet' på statsensemblets faste tilskud fra Kunstrådet ved at tildele Corona La Balance en 'supplerende driftsbevilling' fra såvel børneteaterpuljen som danseaterpuljen på hver 1,4 mio. kr. – altså i alt 2,8 mio. kr. for sæson 2007-08.

De øvrige indspark på børneteaterdansen står Tali Rázga og Elenius for.

Nye i børneteaterstøttestemmet er bl.a. Det Fortællende Teater, Sofie Krog Teater, Rosenbeck og Christian Glahn. Sidstnævnte er kendt som musisk assistent hos bl.a. Det Lille Turneteater, Patrasket m.fl., men skal nu stå for sin egen forestilling, 'Hjelm', der er udsprunget af en arkæologisk udflugt til øen af samme navn.

Takker nej til støtte

Det genopstandne Børnete-

atret har fået den mindste bid af årets støttekage – 90.000 kr. i turnetilskudmens teaterlederne Kim E. Jensen og Malte Claudio Lind ikke fik noget ud af deres projekt- og driftsstøtteansøgninger.

I lyset af, at turnestøtten først gælder fra efteråret 2007 for den efterspurgte 'Nikio og den store samurai', har Børneteateret dog valgt at nedlægge forestillingen efter dette efterårs turneperiode og dermed frasige sig turnestøtten.

»Som ustøttet teater har vi ikke råd til at sende den på turne og festival her til foråret. Det ville koste teatret 100.000 kroner, som vi måske nok selv kunne dække, hvis vi dog i det mindste kunne se et perspektiv deri – for det er trods alt ikke vores hobby. Det betyder så desværre 32 aflyste forestillinger,« siger Kim E. Jensen, der nu skal i gang med at ringe rundt til skoler, teaterforeninger m.fl. – og altså ikke agter at genoprette forestillingen i efteråret 2007, hvor mere end 50 ellers står på venteliste til forestilling. Dog lukker Børneteateret ikke ned, idet 'Den tårnhøje hund 1 & 2' turnerer i denne og næste sæson.

Støtte til børneteater i sæson 2007-08

Scenekunstudvalgets pulje til børneteater

Meridiano	3.100.000 (drift, to-årig - 2. år) *
Teatret/Hans Rønne	1.800.000 (drift, to-årig - 1 år)**
Teater Hund	1.200.000 (projekt + basisdrift)
Asterions Hus	1.800.000 (drift, to-årigt - 1. år)**
Corona La Balance	1.400.000 (suppl. driftstilskud)
Dansk Rakkerpak	1.000.000 (drift)
Mariehønen	845.000 (projekt)
AbstraX	500.000 (drift, to-årig - 2. år) *
Det Lille Turneteater	560.000 (int. ak., to-årig - 1. år)
Det Fortællende Teater	475.000 (projekt)
Munk & Pollner T.	545.000 (projekt)
Møllen	250.000 (projekt)
Børneteateret	90.000 (turnetilskud)
Christian Glahn	650.000 (projekt)
Rosenbeck	740.000 (projekt)
Sofie Krog Teater	247.000 (projekt)

* Figurerer regnskabs teknisk med begge sæsoner i sidste sæsons støtteregnskab

** Figurerer regnskabs teknisk med begge sæsoner i denne sæsons støtteregnskab

Det Turnerende Børneteater (tidl. RBOT)

Det Lille Turneteater	2.200.000 (to-årig, 1. år) *
Refleksion	2.000.000
Jytte Abildstrøms T.	1.000.000
Rio Rose	1.400.000
Fair Play	1.100.000
Nørregaards Teater	1.100.000
Teater 2 Tusind	1.200.000
Månegøgl	900.000
Asterions Hus	800.000 (to-årigt, 1. år) *

* Figurerer regnskabs teknisk med begge sæsoner i denne sæsons støtteregnskab

Dansepuljen – aktiviteter for børn

Tali Rázga	625.000 (projekt)
Elenius	450.000 (projekt)
Corona La Balance	1.400.000 (suppl. driftstilskud)

Musikdramatisk pulje

Batida	1.000.000 (projekt)
Det Lille Turneteater	850.000 (projekt)
Meridiano	250.000 (projekt)

Tilskud bil/teknik: Asterions Hus, Batida og Sofie Krog

Borgmester Vagn Ry Nielsen uddelte for sidste gang Horsens Kommunes Børneteaterpris: Her er Vagn Ry Nielsen, prisvinder Jesper la Cour Andersen fra Det Fortællende Teater og festivalkoordinator Steen Larsen-Ledet samlet om check, kunst og blomster. Foto: Per Algreen.

Borgmesterens sidste festival

Let slanket udgave af Horsens Børneteaterfestival i teaterballadens efterdønninger

Af Carsten Jensen

Der var 47 teatre, 61 forestillinger, 162 opførelser og ca. 13.000 billetter. Så kort kan årets udgave af Horsens Børneteaterfestival beskrives

»Jeg håber, at teatrene har kunnet mærke forbedringer i spilleforhold, programlægning og publikumstilstrømning til de enkelte forestillinger ved, at vi fik reduceret antallet af forestillinger med cirka 30,« lød det efterfølgende fra festivalkoordinator Steen Larsen-Ledet som en inddirekte kommentar til den turbulens, der fulgte festivalen til dørs med trusler om teater-boycot m.m., fordi Horsens ikke længere føler sig forpligtet til at invitere samtlige medlemmer af BørneteaterSammenslutningen (BTS) til festival.

Men det endte altså lykkeligt, så alle BTS-teatre, der ville være med, også kom til Horsens. Med blot syv teatre (fra 54) og 31 forestillinger (fra 193) færre end 2005-udgaven kan det dog næppe siges at være en markant proces, men Steen Larsen-Ledet fastholder, at årets festival ramte et rimeligt niveau – og at 140-160 forestillinger er passende for de kommende års festivaler. Lige nu tænkes der over næste udgave, som finder sted 19.-21. september 2007.

»Udvælgelsen her vil være 'praktisk kvalitetsvurdering', dvs. vi vil sikre alders-

og genrespredning, gode produktionsvilkår og behovet for at få nye forestillinger med,« siger Steen Larsen-Ledet, der dog vil søge faglig sparring ved bl.a. at kontakte BTS og således sikre, at teatrenes bagland bliver hørt.

Et egentligt udvælgelsesudvalg med direkte udsigt til øretævernes holdeplads er der således ikke lagt op til.

Vagn Ry takkede af

Og så tilbage til årets festival og uddelingen af Horsens Kommunes Børneteaterpris. Det var samtidig en vemodig afsked med den faste prisoverrækkelsestaler, borgmester Vagn Ry Nielsen, der ved årsskiftet fratræder posten i forbindelse med kommunalreformen.

Det benyttede byens mangeårige førstemand til at fremføre sin egen hyldest til dansk børneteater, som han – udover sit engagement i byens egen festival – bl.a. har fulgt via sine 20 år i RBOT'ens indercirkler.

Og så var det tid til at kåre årets prismodtager. Og for at gøre en lang historie kort, gik den til et teater, der med minimalistisk scenografi og udstyr har base-ret sit repertoire på det basale: Af fortælle en god historie.

Derfor kunne Jesper la Cour Andersen på glædeligt overraskede vegne af Det Fortællende Teater modtage folkets hyldest og borgmesterens pæne ord om 'et teater, der har gjort enkeltheden til et kendetegn, som kompromisløst holder fast ved fortællestilen, og som gør den til sin egen. Et teater der

levendegør, tryllebinder og fascinerer ung som gammel. Et teater, der med sin stil har inspireret kolleger, børn og voksne i hele landet'.

Og som et ekko til prisen (der indebar hæder, 25.000 kr. og en skulptur af kunstneren Kaj Rugholm) kvitterede Scenekunstudvalget et par måneder efter ved at meddele, at Det Fortællende Teater i sæson 2007-08 modtager en projektstøtte på 450.000 kroner til forestillingen 'Amled'.

Undergrund i lyset

Den form for økonomiske genklang er dog udeblevet for aftenens anden – ekstraordinære – prismodtager, Musikteatret Undergrunden, der blev tildelt Edition Wilhelm Hansens formidlingspris, som i øvrigt osse var på 25.000 kroner.

I motivationen hed det bl.a., at 'Musikteatret Undergrunden har med Kaja og Niels Pihl i spidsen været afgørende aktører i udviklingen af dansk musikdramatik i flere årtier. Med sprudlende opfindsomhed, fændensvoldsk gå-på-mod og kunstnerisk vovemod har Undergrunden stillet en dagsorden for, hvordan man kan gennemføre projekter på højt kunstnerisk niveau'.

Et velkomment rykklap til de hårdtarbejdende producenter af operer i børnehøjde – som Pihl'erne nok skal vide at bruge mod de bevilgende myndigheder og udvalg, der ikke vil vide af dem.

På de følgende sider anmeldes en række forestillinger primært fra festivalen.

Wilhelm Hansen Musikforlags adm. direktør, Tine Birger Christensen (midt) var taget til Horsens for at tildele formidlingsprisen til Kaja og Niels Pihl fra Musikteatret Undergrunden. Foto: Per Algreen

Et menneske på følelsernes rand

Det er suveræn teater-eliksir at overvære Teater Rio Roses forunderlige og imponerende forestilling

ANMELDELSE

Teater Rio Rose: BLAH BLAH BLAH. Manuskript og scenografi: Tove Bornhøft, Folmer Kristensen og Poul Jepsen. Instruktør: Tove Bornhøft. Teknik og lys: Poul Jepsen. Musik af: Kaizers Orchestra, Nino Rota, Tom Waits og Alberto Iglesias. Aldersgruppe: Fra 10 år, unge og voksne. Set i september 2006. www.riorose.dk

Mentalt set sender Rio Roses 'BLAH BLAH BLAH' dig her lige luk op i den syvende himmels lag af frydefuld lykke og 'bliv ved' følelser. Man svæver ligesom den lille habitmand, som er forestillingens centrum, og langsomt, listeligt og larvende bliver man sat på et skønt styk-selv-meningen-

sammen job. Alt det mærkelige og dog et eller andet sted meget almindelige og dybt menneskelige som forestillingens lille-mand (Folmer Kristensen) siger og foretager sig i det sorte og minimalistisk udstyrede rum, danner efterhånden en mosaik, som viser destilleret af, hvad det vil sige at være et menneske på randen af sine egne følelser.

Voldsomme følelser bliver billedgjort med kaskader af flasker, som fyger fra den ene side af scenen til den anden, som skulle nogen tæppebombs på landingspladsen. Luften dirrer af aggressivitet, når en stol brutalt smadres, som en voldsmand ville gennemtæve sit bytte. Alt står i gemmelystens tegn, når flasker listes ind og ud af frak-

kelommer, ned ved stoleben eller om bag gardiner. Og rummet oses af lyvelyst, når den lille mand går i 'perfektheds-attitude-modus' (retter på kraven, giver maven et tryk indad, mens overkroppen trækkes stift tilbage og opad, kaster blikket på den ene skulderpude og vifter det lille hår væk som måske ikke engang er der) og begynder at lukke løgne-stinkende historier ud om fx at have delt hotelværelse med John Lennon – eller sejlet et næsehorn over fjorden mellem Aalborg og Nr. Sundby, fordi den ikke vil gå over broen.

Chaplinsk format

'Blah blah blah' rummer alle det, som jeg i en evaluering af Gruppe 38 i 1998

knyttede sammen med kunstnerisk kvalitet. Dengang skrev jeg, at der bl.a. er tale om forestillinger som i deres kunstiggjorte arbejde med tid, rum og figurer tillader publikum at gøre ophold og dvæle i et rum, som er anderledes indrettet end virkelighedens. For her at mærke og blive opmærksom på ting og forhold, som knytter an til det liv, man lever her og nu. Forestillinger man investerer sig selv i, fordi de ved at pirre eller provokere tager fat i noget, som er u håndgribeligt, eller svært at tackle i virkelighedens verden. Forestillinger som tåler gentagelse. Som følger med tiden, men samtidig har noget tidløst over sig. Som med sammensathed tilbyder, at man kan gå på

opdagelse i forskellige lag. Som indbyder til, at man selv digter med. Som er uforudsigelige. Som gør at man glemmer tid og sted, fordi tiden fyldes af fascinerende ugættelige nu'er. Som bringer undren på indholdet ved at lade modsatte kræfter strides, arbejde med tvetydigheder og paradokser, og tilbageholde oplysninger. Som både rummer det kendte og det ukendte. Som på samme tid virker gådefulde og befriende. Som sætter gang i fantasien, skaber refleksioner – og kan være katalysatorer for nye erkendelser. Som er reelt skabende i den forstand, at de fortæller historier på måder og med indhold, man ikke har oplevet før. Som tryllebinder i nuet og har noget på hjerte,

Folmer Kristensen i ensom majestæt i 'BLAH BLAH BLAH'. Foto: Ulla Trædmark Jensen

men lader det være op til publikum selv at skabe forestillingens betydning.

Til forunderlighederne i denne forestilling, som er af chaplinsk format, hører den kæmpestore sort-hvide næsehornstegning, som bliver båret tværs over scenen mens dyret beskrives som nærsynet, aggressivt, langsomt, uregerligt og stædigt. Lange 'det bedste og det værste i livet'-passager, som oses af poesi og liv. Blomstrede tapetbaggrunde. Et skønt, sagte og solidt samspil mellem Folmer Kristensen og Poul Jepsen. Og stinkende poetisk musik, som svøber sig omkring scenens udtryk med en samklingende blanding af sødme, melankoli, alvorsdybder, forløsende humor, kunstnerisk friskhed og ømt, ridset liv. En imponerende, smuk og stærk 'alt ud af intet'-forestilling.

Kirsten Dahl

ANMELDELSE

Det Lille Turneteater: Kling Klang. Ide: Peter Holst og Pernille Platener. Storyboard: Pernille Platener og Rikke Juellund. Instruktion: Peter Holst. Scenografi: Rikke Juellund. Lysdesign og animation: Pernille Platener. Musik: Sune Skuldbøl Vraa. Medvirkende: Marianne Søndergaard Madsen og Sune Skuldbøl Vraa. Aldersgruppe: 2-5 år / børnefamilieforestilling. Set september 2006. www.detlilleturneteater.dk

Kling Klang' stritter oplevelsmæssigt i to vidt forskellige retninger. Snart er man på og fuldstændigt med inde i den lyd-jam, som en både kompetent og charmerende dreng lever sig ind i med sine rytmiske slag på alt det, som findes i hans lille aflange cykelværksted. Snart står man af, fordi forestillingens fortællerpige går i gang med en tekst, som uanset om den fortæles eller synges, og uanset om den formidles med smil eller alvor, er skåret over en misforstået overpædagogisk

Tvedelt lydleg

Det Lille Turneteater har begået en ny charmerende småbørnsforestilling. Men det er musikalsk velvære med mislyde

læst, en læst som ligner et dårligt Fjernsyn for dig-program.

I 35 minutters tid pendler man altså mellem to poler. En varm og engagerende, hvor man er sanseligt tilstede med krop, øjne og ører åbne for yderligere modtagelse af musikalsk stimuli. Og en tilstand, hvor man mærker at oplevelsen ryger op i hovedet og skaber tanker som: 'Hvorfor dog sådan?', og hvor man mærker, at man køler ned og fjerner sig fra forestillingen – uanset at fortællingen er en fin og sød venskabshistorie. Ærgerligt. For der er mange fine og godt formidlede ting i forestillingen, som på mange områder har ligheder til teatrets 'Dorthe's hjerte', der i 2005 vandt en Reumert i kategorien Årets Børneteaterforestilling.

Udover at der i begge forestillinger er indbygget en sød lille venskabshistorie, bruger de også begge computeranimerede billeder på en charmerende, stem-

ningslet og legende måde.

Men nu tilbage til ambivalensen og det 'stå af og stå på'-skisma, som 'Kling Klang' etablerer. Hvad er det, der sker? En beskrivelse fra starten illustrerer, hvad der går galt:

'En lyd..., en mere. Jeg elsker at lytte. Jeg lytter til alt. Vinde, blæst, koen og hesten, fuglenes fløjt som jeg elsker så højt'. Tale glider over i sang for en lytteglad pige (Marianne Søndergaard Madsen), som imødekommende og smi-

lende betror sig direkte til publikum. Rim og ordspil 'tager til: 'Fine, frække og flade lyde. Slask Klask, Kling Klang', og snart er den lille intro slut: Pigen snurrer ud gennem bagvæggens svingdørsindretning og ind kommer en dreng (Sune Skuldbøl Vraa), som rytmer på alt i rummet – inklusiv den cykel, som kommer til syne bag et rullegardin. Blikskraldespand, cykelhjul, håndvask, pedaler, små kasseroller og meget mere.

Smittende rytmer

I værkstedet kan han lave lyde med og på alt. Legende

og musisk føjer han hele tiden lidt til. Finder nye steder at udæske lyde. Ændrer fraseringer og rytmer. Rytmerne er i blodet af ham og de smitter. Herligt. Så forsvinder han ud af svingdøren og ind kommer pigen igen. Hun nynnser, smiler og åbner vandhanen lidt for at høre vandets lyd. Hun snurrer ud og han snurrer ind. Med flere spande og låg til sin cykelsymfoni, og pludselig er de begge samtidig i rummet, hvor han fortsætter sin lave-lyde-leg og hun starter en leg, som består i med tale, rim og sang at kommentere det, han gør.

De begynder at spille sammen. Fx i en lille serve-

ringsseance med rytmisk gulerodsrivning og vand som gurgles. Men det forhindrer ikke, at man både musikalsk og spændingsmæssigt falder ned i et helt anderledes og udynamisk modus, når drengens smittende jam afløses af pigens overtydeliggjorte og misforstået 'skåret ud i pap'-pædagogiske tekst, som udpensler det glade udsagn om musikens og venskabets dejlighed. Og det hjælper ikke nok, at de computeranimerede billeder på bagvæggen har et dejligt livligt forløb. At en dansende trommestik og en munter opvaskebørste udtrykker lethed, og at man føler legeglæde i maven, når vand både flyder ud og ind af en lille rød spand, eller når den ene tallerken efter den anden stabler sig på den blå billedduk og bagefter suser lige luk ned i den fysiske tilstedeværende vask. Splittelsen består. Desværre.

Kirsten Dahl

Sune Skuldbøl Vraa og Marianne Søndergaard Madsen i cykelværksted, hvor alt kan laves til lyde. Foto: Peter Holst

Munk & Pollner Teaterproduktion har begået en vellykket og konfrontatorisk omgang socialrealisme

ANMELDelse

Munk & Pollner Teaterproduktion: *En Brun og 2 Blege*. Idé og manuskript: Munk & Pollner Teaterproduktion. Instruktør: Niels P. Munk. Konsulent: Rolf Heim. Medvirkende: Joen Høgerslev, Hassan Preisler og Stephan Pollner. Aldersgruppe: fra 13 år. Set i april 2006. Med på Horsens-festivalen september 2006. www.munkogpollner.dk

Den var fuldkommen! Hørte jeg en begejstret medpublikummer sige på vej ud af gymnastiksalen efter 'En Brun og 2 Blege'. Enig! Trækker jeg den skarpeste kniv op af skuffen, kan jeg pege på, at teksten nogen steder er lidt ensidig: Det er vi 'blege', intolerante og dobbeltmoralske ærkedanskeres skyld, at 'brune' Hamit, stykkets pakistanske danskfødte 16-årige fyr, skal gøre alting lidt bedre, fordi han har sin hudfarve imod sig, ryger ud i en vældig masse problemer. Men

Stephan Pollner, Haassa Presiler og Joen Høgerslev i 'En Brun og 2 Blege'. Foto: Christina Hauschild

Talentfyldt turboteater

den ensidighed køber jeg gerne, fordi forestillingens vitale energi og forrygende skuespil får forestillingen til at suse rent ind. Pyt med lidt forenkling, det kan fremme forståelsen, og det er jo langt fra urigtigt at vi 'blege' ofte reagerer ufatte- ligt ubehøvet og helt etisk uanstændigt overfor indvandrere og andengenerationsindvandrere.

Men tilbage til energien, drivet og stykket. Munk & Pollner Teaterproduktion har gjort det til sit varemærke at tage unges her-og-nu problemer op og spille det ind i de unges og de medfølgende voksnes sanse- og tænkeapparat med 280 km i

timen, uden at det af den grund virker hasarderet eller overspillet. Farten er blot de unges egen. Ligesom sproget, både det, som tonser ud af munden på de tre medvirkende, og det, som står ud af hver en eksplosivt ladet pore i spiller- nes omkringstyrtende kroppe.

At kalde spillestilen socialrealistisk debattheater vil ikke være dækkende, fordi formen og fremførelsen også er så meget – og forfriskende vitalt gear – andet.

Med ganske få rekvisitter enkle kostumeskift og et tøjstativ får vi historien om hvordan Hamit ved at spole tiden tilbage og ændre på

begivenhederne, selv siger fra over for den undertrykkelse, som han er udsat for: Han siger nej til at spille offerrollen i årets skolekomedie.

Dadel og kærlighed

Inden da har vi i Niels P. Munks legende, fantasifulde og fart-over-feltet fysiske instruktion set, hvordan gud og hvermand nedgør Hamit: Læreren som vil have Hamit til at spille offerrollen i stykket.

Købmanden, som vil have ham til at stå med turban i butikkens ene hjørne og sælge bananer som en anden sydlandsk eksotisk

klovn, og som også slår alle mennesker med en anden hudfarve end hans egen over én kam og ikke forstår, at der er forskel på de lande, som de kommer fra. Politiet som beskylder Hamit for at stå for al den ballade, som opstår og tillige uden belæg snerrer: 'Hvor er alle de andre!?' op i ansigtet på ham. Hamits kontaktperson i klubben som er påtaget sød (= 'jeg vil jo gerne hjælpe dig'-slimet), men snurrer 180 grader omkring, da han opdager at Hamit er kæreste med hans egen søster, Lise – kærligheden som overvin- der alt.

Forestillingen topper i ét

væk i fine og effektfuldt enkle iscenesættelser, som spiller i tæt ubekymret konfrontationskontakt med publikum, som sidder på tre sider og har spillet kørende for fuld loftsbelysning på det plane midtergulvs bokseringslignende arena.

Joen Høgerslev leverer suveræne spil: fx i scenerne hvor han trækker i en lyserød bluse og med spinkel stemme og bløde bevægelser spiller Lise. Stephan Pollner får pinligheden frem, når han som Hamits klubpædagog og Lises bror pludselig vender Hamit ryggen. Og Hassan Preisler tegner følsomt charmerende Hamit i det turbotunede talentteater.

Kirsten Dahl

SE OGSÅ ARTIKEL OM INTEGRATIONSTEATER S.4-5

Børnenes tarv

Skæg og grum klassikertolkning konfronterer os med et aktuelt tabuemne

Far og Mor – især Mor! – er blevet 'enige' om, at både børn og forældre vil have det meget, meget bedre hver for sig, fordi de voksne hele tiden har så forfærdelig travlt. Med skingrende falske stemmer, som ethvert barn kan gen- nenskue, overgår forældrene hinanden i dårlige undskyldninger i forsvaret for deres egen egoisme.

En hård og skæg nyser af en vespillet indledning til det gamle eventyr, som ikke lader originalen noget efter i grum komik, og derfor næppe bør anbefales børn under fire-fem år. Men som velgørende klart og uden formildende omstændigheder konfronterer os med et af tidens absolutte tabuer. At for mange af nutidens ønskebørn føler, at de er i vejen, fordi det at få børn –

surprise, surprise – griber forstyrrende ind i de voksnes velsmurte liv.

I Grimms eventyr bliver Hans og Grethe sendt væk, så deres fattige forældre får færre munde at mætte og selv kan få mere i skrutten. Nutidens travle-travle-travle forældre har mere subtile behov. Hos dem er det sulten efter flere forbrugsgoder og mere karriereræs der trækker, og børnenes tarv? Glem det!

Direkte fortællestil

Den slags forstyrrende småligheder anfægter ikke Anne Nøjgaards og Peder Holm Johansens selvrealiserende forældrepar. De har nok at gøre med at finde musikalsk fodslag, når den nyvundne frihed-for-børn skal nydes, og Far spiller

klassisk, mens mor danser rumba.

Peder Holm Johansen er ny og god i forestillingen, som havde premiere i foråret, og som igen imponerer med sin enkle form og direkte fortællestil i øjenkontakt med tilskuerne. Det hele står og falder med

skuespillernes overbevisende evne til at gestalte hele persongalleriet, så tilskuerne medfortællende fantasi stimuleres. Godt hjulpet af Carl Nielsens og Beethovens farverige musik.

Et greb i hesthalen med den ene hånd, og man ser straks konturerne af den

fæle heks, der har fået fat i Grethe. Og hvem kan lade være med at juble, når det bliver Grethes tur til at slynge heksen rundt og lige ind i ovnen! For kvinderne er historien skurke, mens snarrådige storbror Hans med kiselsten i lommen og hans bløde far er de gode.

For efterhånden viser det sig jo, at Fars betænk- ligheder ved at sende børnene væk holder vand. Hvorimod skruppelløse Mors skræsl- re argumenter ikke gør. Moderne forældre er trods alt ikke uhyrer – heldigvis. De opdager, at de faktisk savner deres børn og bliver enige om at hente dem hjem igen. Andet ville næsten også være for synd for tilskuerne.

Randi K. Pedersen

Anne Nøjgaard tryller herlige personer ud af sit lang- hårede gulvtæppe. Foto: Lampe

ANMELDelse

Teater Lampe: *Gulvtæppet*. Manuskript: Kamilla Wargo Brekling og Teatret Lampe. Dramaturgi: Peter Jankovic. Iscenesættelse: Kamilla Wargo Brekling. Scenografi: Hel- le Damgaard. Klaver: Ole H. Christensen. Medvirken- de: Anne Nøjgaard og Peder Holm Johansen. Aldersgrup- pe: 3-8 år. Set november 2006. www.teatret-lampe.dk

Altting stråler. Moderigtigt hvidt og rent står de høje træpaneler, væg- gene og klaveret, og lækkert og langhåret strækker gulvtæppet sig ud mod os. Ikke en plet, ikke en fold- ingen børnehørm, snottfing- er eller talentløse børneteg- ninger forstyrrer øjet i de hvidklædte forældrenes fnu- gfrå univers. Selv børne- værelset stråler perfekt og af gode grunde – eller nær- mere dårlige – for børnene er sendt væk!

Mozart og hans strenge far i de fine russiske dukkemagere Vladimir og Larissa Volyntsevs udgave. Foto: Ole Tage Hartmann

Mozarts livsglade triller

Undergrunden tager musikalsk livtag med Mozarts tilværelse som vidunderbarn

ANMELDELSE

Musikteatret Undergrunden: Mozarts Jul. Musik: W.A. Mozart. Tekst: Niels Pihl. Scenografi og dukker: Vladimir og Larissa Volyntsev. Sangere og dukkeførere: Aleksandra Wissing og Jan Flemming Jensen. Aldersgruppe: 3-8 år. Set i september 2006. www.undergrunden.com

Mozart var et musikalsk geni. Han havde knapt lært at tale, munden han begyndte at komponere musik. Men han var også en meget lystfyldt og charmerende fyr, der satte livsnydelse højt. At det var sådan fat med det østrigske unikum, får Musikteatret Undergrunden fint formidlet i dukkespils-operaforestillingen 'Mozarts jul'.

Mange tekniske og håndværksmæssige færdigheder gør forestillingen se- og høre-værdig. Vladimir og Larissa Volyntsevs dukker gestalter med vippende øjenlåg, bølgede parykker, ansigtsformer og staturer ganske fint de personer, de tegner. Aleksandra Wissing og Jan Flemming Jensen synger overbevisende flot, samtidig med at det er usædvanligt let at forstå ordene. At føre dukkerne kan de også, selvom det

er set bedre og mere betagende før. Historien om Mozart og hans musik formidles gennem en udmærket lille tidsspringende fortælling (sjovt som det pt. at in at springe rundt i tiderne), som kombinerer Mozarts lede ved at være et geni der skal lave lange symfonier i stedet for at lege og spise slik med en trist og mobbet drengs, Felix's, glæde ved at spille Mozarts musik, når han er ked af det. Scenografiens store runde kikhul ind til de små spilleflader, hvor Mozart befinder sig med sit klaver og møder de andre tiders figurer, giver et godt og roligt fokus på spillet.

Tidsrejse via pc

På det spil, hvor Mozart bevæger sig ud på en tidsrejse, den dag tre engle rækker ham en bærbar pc, som kan klikke ham ind i andre tider end det 1762-univers, han lever i. Han vælger sig tilbage til fortiden, for at vinde tid til at komponere så meget, at han bagefter kan holde fri altid, og møder der et hulemenneske som slår om sig med en kølle. Siden bliver han sulten vist væk fra en fyldt kødgryde af en mavefed 'jeg vil ikke dele med nogen'-kok med røde basunkinder. Fra juletravle

selvcentrerede voksne går turen til en grøn frøs for stillestående fredelighed. Inden han lander hos jødedrengen Felix, som han digter en ikke-religionssang sammen med, ud over at lave sjov med de mange religioner som spænder ben for deres venskab.

Som det bedste ved 'Mozarts Jul' – og velsagtens også Undergrundens intention – formidler forestillingen meget fint det, at hele Mozarts person – hans livlighed og glæde – er at høre i hans musik, som et stort og attraktivt plus. Herudover er der gode og velsungne Mozart-kompositioner. Og en lille sød krølle på historien, som slutter med, at Mozart får lyst til at komponere, fordi han nu ved, at det giver mening for andre (fx Felix). Eller som han selv udtrykker det: 'Der findes to slags gaver: Dem man får og dem man giver'.

Til det mindre vellykkede hører det, at de religionsstridigheder og kontroverser, som flettes ind, godt kan virke lidt påklæbte. Men det er småting i en helhed, som kunstnerisk set hører til i den vellykkede ende af det Undergrund'ske forestillingsspektrum.

Kirsten Dahl

Dukkemagere byder sig til

De yderst professionelle dukkemagere bag 'Mozarts Jul' er Larissa og Vladimir Volyntsev, der bor og arbejder i byen Vyborg ikke langt fra Skt. Petersborg i Rusland. Undergrunden har også

brugt dem til 'Boris Barnemorder'. Nu beretter de to dukkemagere, at en ny russisk lov betyder indskrænkning af arbejdsstyrken på teatrene. Det har ramt bl.a. Larissa og Vladimir Volyntsev, der

derfor tilbyder sig til andre danske teatre med dukker og scenografi. Undergrunden garanterer for deres kreativitet og fleksibilitet – og vil gerne hjælpe med formidling af kontakt til dukkemagere.

Velgjort kærlighedsmosaik

Humoristisk og rørende ungdomsforestilling om det spændende og problemfyldte kærlighedsliv

ANMELDELSE

Det Kommende Teater: Os – en bøjning af vi. Manuskript: Søren Ruby. Medvirkende: Søren Ruby. Konsulent: Hans Rønne. Aldersgruppe: 14 år og opefter. Set i oktober 2005 – med på Horsens-festivalen september 2006. www.sruby.dk

Kærligheden kommer og går. Helt bogstaveligt. Med rolleskift på rolleskift træder Søren Ruby ind og ud af scenebilledet som stadigt nye mennesker. Nye

aldre, socialklasser og karaktertyper. Med en selvskrevet tekst gestalter han kærligheden på godt og ondt, og det som kunne blive plat og ensformigt bliver fængende, fordi Søren Ruby kan den kunst med sans for karakter-individualistisk rolletegning at indvie os i de forskellige personers liv og følelser, så vi ikke lige med det samme ser og oplever hvem vi har med at gøre og hvilken situation de er i. Langsomt og i små listige og finurlige doser får vi lov at kikke ind og være med i personernes bøvler og glæde med kærligheden og livet.

Forestillingens styrke og kvaliteter ligger i, at Søren Ruby som skuespiller tør være tyndhudet og forstår i troværdigt spil at skrælle lag på lag af personernes ydre fernis, så vi kommer ind til de steder, hvor det stikker og koster noget følelsesmæssigt. Og hans evne til som dramatikere at fange hverdagslivets små boksekampe med livet og kærligheden i særdeleshed.

Formen er lidt som i en kabaret eller revy, hvor musikken og sangene er trukket ud. Helheden er en mosaik af små pointefyldte fortællinger, som brydes og understøttes af de billeder som vises på en stor skærm i baggrunden. Billederne supplerer meget godt både Rubys tekst og han sceniske tilstedeværelse og udstråling. Nærbilleder af bristefærdige rosenknopper og gyldent efterårsløv afløses af billeder af forskellige boligtyper; det almennyttige boligbyggeris

blokke og mondæne parcelhuse m.m. og slår en streg under teksternes udsigelser om, at tiderne og situationerne skifter temperament, og at vi lever og opfører os forskelligt – også hvad angår kærlighedstæklinger. Og helt fysisk konkret er det rart visuelt ind imellem at skifte fokus, så det ikke hele tiden ligger på Ruby og hans spil.

Kærlighedens tacklinger

Materien – historierne – hvad er der her at komme

efter for de 14-årige og opefter? Umiddelbar identifikation med den unge hektiske hiphop-klædte fyr som med mobilen ved øret roder sig ud i kolliderende mange aftaler? Eller ligheder med den unge arbejdsløse som funderer sig frem til, at det vist vil være klogt at træde en tur ud i virkeligheden, nu det er så vigtigt at holde sig opdateret? Nok og måske. De andre personer og

situationer er mere nogle, som de unge måske kender til fra det liv, som omgiver dem, eller som de måske har hørt om: Brudgommen der inden vielsen over sig ihærdigt på at finde det rigtige 'Ja' og finder ud af, at kun det, som kommer fra hjertet, dur. De betroelser, som den godt beduggede julefrokost-nissehueklædte-mand lukker ud på bagsædet af en taxa. Den midaldrende restaurantbesøgende mands beskrivelser af glæden ved at kunne sidde og spise med netop den kvinde (hans egen datter). Overklassemanden, som kynisk og overformynderisk nedgør sin kone, før de skal til en komsammen, hvor han ingen tro har på, at hun ikke vil opføre sig pinligt. Eller den gamle mand som inderligt glæder sig til at komme til nok en af den slags klassiske koncerter, som han og konen elskede at gå til – sammen.

'Os – en bøjning af vi' er et humoristisk, rørende og intenst kik ind i kærlighedens mange tacklinger. Et kik som vil kunne åbne dørene og give perspektiv for teenagere, såvel som for voksne.

Kirsten Dahl

Søren Ruby når ind, hvor der er noget på spil. Foto: Rasmus Rønne

Sig det med blomster

Det Lille Verdens Teater har lavet en lidt for tryk og tam rosenfortælling

ANMELDELSE

Det Lille Verdens Teater: Rosen. Scenografi og spiller: Anne Kurtzweil. Komponist: Jonny Schmidt. Konsulent: Hans Nørregaard. Aldersgruppe: 1,5-4 år. Set i september 2006. www.dettilliverdensteater.dk

Roser kan spire og skyde blomst i ørkenen. En sulten slange 'benåder' en ørkenrotte til fordel for en rugbrødschokolademad. Og postvæsnet kan på konvolutteksten: 'Muffa i Saharaørkenen' bringe et brev sikkert til dens modtagerrotte.

Logik og naturtroskab er ophævet i 'Rosen', Det Lille Verdens Teaters forestilling for de helt små. Her handler det om noget helt andet. Om i et lille spil meget tæt på de små at fortælle en lille historie om at blive venner i en uventet situation. Om at man skal passe godt på de ting, man holder af. Om at ting af naturlige årsager

ikke kan trives alle steder. Og om at man skal være forsigtig i forhold til de fjender, man har, fordi de kan være listige. Og i den sammenhæng fungerer de ophævelser af logiker og naturlove som vigtige ingredienser i historien.

Med ro og nærvær sætter den sandfarveklædte Anne Kurtzweil sig ned ved et lille bakket sandlandskab og fortæller historien om rosen, som en dag vokser op i ørkenen, men ikke kan overleve der og derfor i stedet får et storblomstrende andet liv nordpå i Danmark.

Rappende rotte

Til hjælp har hun udover båndet musik af Jonny Schmidt ganske få rekvisitter og dukker. Tingene dukker op undervejs mens hun fortæller: En lille palme-gren, en stor rød sol, månen og stjernerne. Fuglen, som taber det frø som vokser op til rose. Den lille ørkenrotte Muffa. Den sultne slange. Og glasset med

Rotten Muffa i ørkenen i Det Lille Verdens Teaters stilfærdige fortælling. Foto: DLVT

vandingsvand, som hurtigt er tomt.

Harmoni og pænhed præger universet. I centrum for handlingen er den lille dukke, som spiller pigen (som nu mest ligner en dreng, men pyt), som engang var rejst helt til Sahara og der oplever at en fugl taber et frø, som bliver til en rose. I sandet møder

pigen den rappende lodne lille ørkenrotte Muffa. De bliver gode venner. Og siden får hun med sin chokolade-lokke-mad den sultne slange ledt bort fra at spise Muffa.

Da de løber tør for vand til rosen, er det slangen, som kender en vandkilde, og sammen drager de alle tre ud for at finde vand til rosen. De ryger ud i en sne-storm, som forlænger turen og belejligt fører til, at rosen hænger med hovedet, da de endelig når hjem til den igen. Som redning tager pigen rosen med sig

nordpå til koldere og mere vandfyldte egne. På det foto af en kæmpe rosenbusk i blomst, som Kurtzweil viser frem for børnene, inden det kommer ned i konvolutten til Muffa, forstår vi, at den til fulde er overlevet.

Et så næsten hele tiden balancefyldt univers har klare fordele. De steder, hvor der opstår problemer – at rosen fx mangler vand og at slangen vil spise Muffa – er til at få øje på.

Ligesom det glade budskab om at blive venner og holde sammen ikke forstyrrer afgørende. Historien bli-

ver på 'sin trygge landevej'. Udmærket spillet og over-skueligt vist. Men også ifølge mit oplevelsesapparat noget tamt og fri for de overraskelser i både det sceniske og fortælle-mæssige som ikke kun voksne men også helt små børn sagtens kan kapere og nyde kunstnerisk godt af. Det er lidt som om alt det sprælske er lagt over på den rappende rotte, som nok er den mange – udover billedet af rosen som vokser sig stor – vil tage med sig i erindringen.

Kirsten Dahl

Bussemænd eller bamser

ANMELDELSE

Beagle: Radiodrengen & bamsen. Idé og iscenesættelse: Bjørn W. Olesen og Tina Andersen. Lyddesign: papagallo/Erix. Scenografi: Paw Stryhn. Medvirkende: Bjørn W. Olesen. Aldersgruppe: 6-11 år. Set i april 2006. www.thebear.dk

Charmen er god nok hos Bjørn W. Olesen. Det er hans historie også. I Radiodrengen & bamsen fortæller han nemlig om, dengang han var barn, og han lå på madrassen og drømte sig væk sammen med Steen & Stoffer – og med sin transistorradio med de vilde lyde... Og han gennemlever alt det, han forestillede sig, at han ville komme til at opleve engang, når han blev stor.

Olesen snakker og pisiker rundt, præcis som en syv-årig. Madrassen bliver forvandlet til et skib, og gardinerne bliver til sejl, så snart han svømmer over i dagdrømmerland. Han kravler

Indtagende dagdrømmeri bliver lige lovligt langt og flagrende

op i masten, han styrter rundt på dækket. Stormen suser, og bølgerne slår ind over rælingen – og han bliver næsten bange for de silhuetspøgelser, han selv laver i sejlene. Men bare rolig. Han er ikke alene. Bamsen er med ham overalt, trofast som kun en virkelig plyshund kan være det...

Teatret Beagle kalder sine forestillinger for 'dans og fysisk teater'. Teatret har eksisteret siden 1999 og har specialiseret sig i bl.a. workshops i 'tumultdans', alt sammen med Bjørn W. Olesen som 'Over-Beagle'. Og på scenen er Olesen faktisk også sjovest, når han går i duel med sin tøjbamsehund og selv leger bamse, sådan konkret fysisk med snusesnude og bæretænder og knurre-sprog. Her begynder ungerne at grine og fnise – og de voksne griner særligt med,

når hans radio spiller 'Der sidder en vovse i mit vindue'. Når han sætter bussemænd i madrassen, er det dog hovedsagelig ungerne, der bliver imponerede...

Lommelygteslask

Jo, denne radiodreng er god til at danse streetdance, også med komik i hofterne og det hele. Og han er meget troværdig i sin skildring af barnet, der ikke skelner mellem virkelighed og fiktion: Hvis en idé tænkes, så findes den. Ergo, hvis jeg forestiller mig, at jeg er på et skib, så er jeg faktisk til søs lige nu...

Til gengæld demonstrerer han ikke tilstrækkeligt med håndværksmæssig kunnen som dukkefører for sin søde bamse. Jovist, bamsen slår sig selv meget sødt på de bløde ører i ny og næ, men det er omtrent også det eneste, han kan få den

Bjørn W. Olesen på dagdrømmerrejse. Foto: TheBear.dk

til at gøre. Og det er skuffende, når bamsen faktisk er hans tro våbner i blæst og sørøverkrig...

Derimod bliver Paw Stryhns scenografi imponerende levende: Et par madrasser og hvide gardiner kan tilsyneladende omskabs til alt i hele verden, i hvert fald i en drengs fantasiverden.

Alligevel er forestillingens største problem dens dramaturgi. Måske mener skuespilleren selv, at han inddrager tilskuerne 'inter-

aktivt' i timingen af forløbet. Reelt føles det bare ikke sådan for tilskueren. I stedet udspiller der sig blot en række scener, der både er for lange og for slaskede i energi. Forestillingen bliver simpelthen kedelig undervejs. Eller for nu at være konkret: Lige så sjovt det kan være at lege med lommelygte, lige så kedsommeligt kan det altså være at se ANDRE lege med lommelygte...

Forestillingen er tilsyneladende skabt allerede i 2004,

hvilket slet ikke kan forklare, hvorfor sceneforløbet ikke er spillet mere på plads og mere helstøbt. Men Bjørn W. Olesens udstråling på scenen er både indtagende og sympatisk – og ikke mindst meget fysisk nærværende. Der skal bare bindes dramatiske sømandsknuder på hans historier skal løse sig og flagre i alle retninger.

Men jo. Bjørn W. Olesen har udstrålingen til at fange tilskuernes opmærksomhed helt alene gennem en 40 minutters forestilling. Og det er jo en dåd og en gave i sig selv.

Konkret betyder oplevelsen dog her, at Radiodrengen & bamsen scorer flere bussemænd end bamser. Men hvad ved en anmelderpige også om radiodrenge?

Anne Middelboe Christensen

Krybbespil på kuffertvis

Teatret Rod fortæller Juleevangeliet i marionetdukkehøjde med fine nuancer og overraskelser

ANMELDELSE

Teatret Rod: Rejsen – et krybbespil. Idé, scenografi og medvirkende: Charlotte Bisted Olsen. Konsulent: Jette Lund. Aldersgruppe: fra 4 år og op. Set i september 2006. www.teatret-rod.dk

Teatret Rods 'Rejsen – et krybbespil' er kuffertteater med små marionetdukker. Juleevangeliet fortalt af et pakæsel. Biblen og julens historie om Josef og Marie, deres rejse til Betlehem og Jesus-barnets fødsel i den lille stald, formidlet af dukkefører og fortæller Charlotte Bisted Olsen. Det er en for de fleste (i den kristne kultur i al fald) gammelkendt fortælling, som med en fin ro lægger vægt på at betone at Josef og Maria holder af hinanden og har et varmt forhold til hinanden. De tvivler godt nok lige på hinandens kærlighed, da englen har bebudet, at Maria skal føde en evig konge, en frelser. Men der falder hurtigt ro på.

Det er de små virkemidlers teater. I rummet er der ikke meget andet end tre kufferter i lidt forskellige størrelser. En udmærket enkelhed, som Charlotte Bisted Olsen fylder ud med små – i forhold til helt traditionelle krybbespil – overraskelsesfyldte måder at formidle historien på. Josef og Marias by, Nazaret bliver vist med kridtstreger på en af kufferterne, og omridsene af husene bliver visket ud og tegnet mindre og mindre i takt med, at Josef og Maria fjerner sig fra byen. Når de forsvinder helt ud, markeres deres rute til Betlehem med en streg, som bugter sig op af en af kufferterne.

Herodes på kuffertsprang

Ærkeenglen Gabriel er en stor sammenfoldet stofvifte, som basker ned på marken til de tre

hyrder, som i form af tre små marionetdukker, ter sig som helt almindelige mennesker, der lige skal blive vågne, før de tør tro deres egne øjne og som siden hen reagerer både søvnt og nysgerrigt på det, at de nu skal til at følge en stjerne for at finde hen til Jesus-barnet. De vise mænd, som er en tand mere ens og anonyme end hyrderne, rutsjer ned af kufferterne og gynger i deres marionetdukkesnore, når de begiver sig hen imod Betlehem. Og Herodes er en ilter rødskædet konge, hvis magtbegær illustreres ved at han bevæger sig højere og højere op ved at stige stadigt flere kufferttrappetrin opad.

Som teater byder 'Rejsen – et krybbespil' ikke de store overraskelser. Men forestillingen er kontrolleret, vel arrangeret, tydelig i sit forløb og sine visninger, og Charlotte Bisted Olsen har som fortæller en rolig og venlig udstråling, som aldrig bliver overvenlig.

Skrue op for fantasien

Historien bliver fortalt på en ny måde, hvis man sammenligner med et meget traditionelt og rent genfortalt krybbespil. Men det betyder ikke, at forestillingen ikke kunne have vundet ved at skrue mere op for fantasien. Ladet flere nuancer og overraskelser komme til. Det behøver jo ikke at ske på bekostning af den fine ro. Og endelig kan man spørge til, hvad det egentlig er, forestillingen vil sit publikum. Som det er nu, er fortolkningen primært bygget ind i relationerne mellem Josef og Maria, som via en varm helt 'nede på jorden'-dialog, skildres som harmonisk og stabilt. Hvorfor det lige er vigtigt at fortælle historien om, at det lille Jesus-barn kommer til verden som en evig konge og frelser beskæftiger forestillingen sig ikke med. I al fald ikke udtalt, tydeligt og tolket.

Kirsten Dahl

Mikkel Reenberg, Mikkel Stubbe Teglbjerg, Tina Steen Jensen og Hother Bøndorff i Flurens Jules Verne-dramatisering. Foto: Annelene Petersen

Ordstorm

Jules Vernes opbyggelige fortælling om Mr. Foggs forvandling fra principrytter til sansende menneske drukner i komisk staffage og overspil

ANMELDELSE

Filuren: Jordan rundt i 80 dage. Dramatisering frit efter Jules Vernes roman: Ann Sofie Oxenvad. Instruktør: Kim Veisgaard. Scenograf: Karin Seisbøll. Musik: Pete Repete. Medvirkende: Hother Bøndorff, Tina Steen Jensen, Mikkel Reenberg og Mikkel Stubbe Teglbjerg. Aldersgruppe: fra 5 år. Set november 2006. www.filuren.dk

Hvor mange underbukser skal man have med Jordan rundt i 80 dage?. Tjeneren Passepartout funderer, dividerer og når fx frem til, at 'så skal man låne. Nå nej, det dur ikke!, Han har travlt, for om et øjeblik skal han være klar til den jordomrejse, som hans herre, den engelske gentleman Philius Fogg, lige har vædet om, at han kan gøre på 80 dage. Ikke et minut mere. Det er vigtigt. For Fogg er præcisionsfanatiker. Alt skal ske til en bestemt tid og være akkurat ens, dag for dag.

Med turbotempo på replikkerne og tryk16-drøn på motorikken spurrer Passepartout og Fogg rundt på scenen og illustrerer Foggs døgnrytme med sølvfade, viftende servietter og åbne habitier. Fra morgen-æg, over frokost, aftensmad og kortspil i klubben til den præcise hjemkomst om aftenen.

En udmærket tour de force som appetitvækker til en fortælling om en mand, som i løbet af 80 dage for-

andrer sig fra en mekanisk principrytter til et sanseligt menneske, der kan nyde at fortabe sig i øjeblikket og forelske sig. En relevant fortælling i en tid, hvor orden og perfektion ofte tæller mere end det spontane og skæve. Men desværre drukner den fine historie i ydre staffage og forvirrede optrin.

Kim Veisgaards talent for lune og timing skinner igennem i instruktionens små finesser og humoristiske kolbøtter. Men det er uforståeligt, at han ikke har bedt spillerne om at skrue ned for det overgear, de konstant spiller i. Et opskruet tempo, som bestemt ikke hjælper de børn, som undervejs må stille afklarende spørgsmål til de voksne.

En mur af ord

Forandringen sker med Fogg. Men den vises så bombastisk, abrupt og indpakket i gags og gimmicks, at det aldrig bliver troværdigt. Midt på scenens lille skrånende plateau mærker Fogg pludselig sit hjerte hamre så kraftigt, at hele underlaget ryster. Når scenen agerer vippende båd, forelsker han sig som lyn fra en skyfri (men galaksefyldt) himmel i den medbragte indiske prinsesse, som han ikke ved er tjenestepigen Anine hjemme fra gadens nr. 9. Og bevæget af de følelser, han pludselig kan mærke, falder han i svime over elefanten, som svinger med sin (udsugningsrørs) snabel og

sender sæbebobler ud i æteren.

Mikkel Reenbergs Fogg mangler pondus og virker glat, og vi oplever aldrig for alvor at væddemålet betyder alt for ham. Tina Steen Jensens gør stykkets kvikke rolle, Anine, til en tom person med sit skingre og poserende spil. Hother Bøndorff spænder som detektiven Mr. Fix den komiske bue til det yderste som forklædt arabisk gadesælger, der både vil sælge hoteller, taxaer, flyvende tæpper og kvinder til Passepartout, som i Mikkel Stubbe Teglbjergs spil er den rolle som i glimt får karakter, mens de andre forbliver hule skabeloner.

Ann Sofie Oxenvads dramatisering er ok i betragtning af romanens omfattende handling. Grebet med at lade Anine følge efter de to mænd og overtage romanens rolle som Aouda fungerer fint. Teksten er mange steder finurlig og fyldt med ordspil (fx udtales Fogg undervejs som Fuck og Mr. Fix som Mr. Fisk). Men opsætningen vægter det alt for højt og bruger det som smykke og attraktion i stedet for at fokusere på karaktererne og historiens essens. Og tilsammen fremtræder teksten som en mur af ord. Resultatet bliver derfor overfladisk og ofte alt for sløret til at de yngste kan følge med.

Kirsten Dahl

Spiller stationært til 22. december.

Den hellige familie: Maria, Josef og Jesus-barnet i Teatret Rods kuffertdukke-udgave. Foto: Teatret Rod

Filuren i samarbejde med Den Jyske Opera

Den Jyske Opera og Børneteateret Filuren i Århus har aftalt at indlede et fast samarbejde fra efteråret 2007. Det sker med fysisk udgangspunkt i den nye børneteatersal, der etableres i forbindelse med, at Musikhuset Aarhus nu udvides - og skal resultere i nye og

spændende musikteatertilbud til børn, unge og deres familier i Århus.

Allerede i den første sæson vil et af samarbejdets resultater være markant udvikling af Den Jyske Operas aktiviteter for børn og familier i Århus-området, men det for Filuren

betyder en øget vifte af forestillinger og aktiviteter for børn og deres voksne.

Helt konkret skal den første samproduktion være klar i efteråret 2007.

Et helt nyt tilbud til børn, familier og unge bliver et månedligt 'Opera Laboratorium',

hvor Børneteatersalen omdannes til et kreativt oplevesrum. Her vil børn og unge sammen med Den Jyske Opera udforske operaens mange facetter gennem interaktive forestillinger, workshops og andre operæksperimenter.

Dramatiker Væksthus 2006 – afgangsprøve Udspring.
Odsherred Teaterskole og Børneteatersammenslutningen

6 dramatikere

er klar til **UDSPRING!**

- Mandag den 15. januar kl. 19 på Jomfru Ane Teatret, **Aalborg**
- Tirsdag den 16. januar kl. 19 hos Gruppe 38, **Århus**
- Onsdag den 17. januar kl. 19 i Magasinet, Brandts Klædefabrik, **Odense**
- Søndag den 21. januar kl. 16 i Kanonhallen, **København**

Med 20 minutter fra hvert værk vil de 6 nye dramatikere præsentere deres afgangsforestillinger i en spændende og anderledes stage reading.

Du kan sikre dig billet til en af forestillingerne på vor hjemmeside: www.dvhus.dk

Her kan du også læse mere om talentudviklingsprojektet Dramatiker Væksthus 2006.

Velkommen!

Odsherred Teaterskole er din frie efteruddannelse, dit landsted, dit udviklingscenter og du kan bruge os lige så tosset du vil. Vi er til for dig, vi arrangerer de kurser du har brug for - og hvis du/1 har behov for en fordybende arbejdsperiode, rekreation el. andet - behøver det ikke koste mere end 50.-

Vi hjælper med at få fonde og AF til at betale kurserne. Prisen er inkl. eget værelse og pragtfuld mad og kager... ring for info på 59 93 10 09

Se mere om kurserne og tilmeld dig vores mailingliste på www.nyscenekunst.dk

- 08.12 - 10.12 **Skuespillerens Indre** Teknik v/ Nila Ramayya
- 04.01 - 18.01 **LA FURA DELS BAUS** - kun for kvinder
- 12.01 - 14.01 **Instruktion/Auteur modulerne**, 1.1 - v/ Vibeke Wrede
- 22.01- 24.01 **Dubbing 1**, v/Lars Thiesgaard
- 24.01 - 28.01 **Tv- og filmskuespiller, modul 2** v. Jørn Faurschou
- 26.01 - 28.01 **Animation - Tingenes eget liv** - v/ Katrine Nilsen og Jette Lund
- 02.02 - 04.02 **Instruktion/Auteur modulerne 1,2** - v/ Vibeke Wrede
- 07.02 - 11.02 **Improvisation**, v/ Keith Johnstone
- 12.02 - 14.02 **Spil Teater For Børn Og Unge** v/ Lene Vestergård
- 19. 02 -21.02 **Dubbing 2**, v/Lars Thiesgaard
- 21.02 - 25.02 **Tv- og filmskuespiller**, modul 3 v. Jørn Faurschou
- 01.03 - 04.03 **Instruktion/Auteur modulerne 1.3** - v/ Vibeke Wrede
- 02.03 - 04.03 **Interaktive medier & scenekunst** v/ Jørgen Callesen og Jacob Tekiela
- 09.03. - 16.03 **BRECHT - Sang og fortolkning** v/ Sonja Kehler -
- 23.03. - 25.03 **Instruktion/ auteur 2,1** v/ Vibeke Wrede
- 19.03 - 20.03 **Forum Teater** v/Katrin Byreus - Jokerrollen
- 23.03 - 25.03 **Kursus i dukkeføringsteknik** del 1, v/ Charlotte Bisted Olsen
- 13.04 - 15.04 **Instruktion/auteur 2.2** v/ Vibeke Wrede
- 25.04 - 27.04 **Fra fortælling til forestilling med dukker**, v/Antje König
- 27.04 - 01.05, **Forum Teater** v/ Augusto Boal
- 09.05. - 13.05 **Instruktion/auteur 2.3** - v/ Vibeke Wrede

Mister Jones kan spille sin 'H.C. Andersen' som refusionsgodkendt forestilling. Foto. Mister Jones

Nye afgørelser fra Refusionsudvalget

Refusionsudvalget under Scenekunstudvalget og Kunststyrelsen har atter været i arbejdstøjet og via showcases i Horsens og København i slutningen af september og starten af oktober vurderet 15 nye forestillinger fra 14 teatre, der ikke i forvejen er godkendt eller modtager offentlig støtte.

Refusionsgodkendelse betyder som bekendt, at kommunale institutioner kan få refunderet 50 procent af en forestillings pris fra staten.

De 14 teatre bestod af en skønsm blanding af "gamle kendinge" og nye håbefulde ensembler. Her er Refusionsudvalgets afgørelser.

Næste runde med showcases afvikles 3.-4. februar 2007 i Horsens og 10.-11. februar i København. Ansøgningsfrist 1. december 2006
Mere information, ansøgningsskemaer m.m. på www.kunststyrelsen.dk

Teater	Forestilling	Godkendelse
Lope de Vega	Lily og Lola	Nej
Lope de Vega	Mob-X	Nej
Historiebyggerens	Alberik Sortalfs	
Turneteater	forbandelse	Ja
Arco Baleno Teater	Frederik og Museline	Nej
Teater Portamento	Jernmanden	Nej
Louise Schouw Teater og Event	Nissedrys	Ja
Angel Air	Aladdin	Nej
Spilotten og Hottentotten	Tante Muld	Nej
Mister Jones	H.C. Andersen	Ja
Teater Gromada	Fist full of love	Nej
Teater Spektaklo	Militik	Ja
Teatret Hemmelige Hund	Hemmelige Historier	Ja
Teater Rasmus Borup Jensen	SH2 - The Road to Success	Nej
Teater Kriskat	Den lille Båd	Ja
Tulipan Teatret	Tro, håb og kærlighed	Nej

NYEBØGER

Kunst i børns dagligdag

Børnekulturens Netværk sprøjter publikationer og konferencer ud i en lind strøm. I september kom 'Børnekultur i kommunen', der giver ideer og inspiration til samarbejdsmuligheder i forbindelse med kommunalreformen. Og i oktober var det så tid til hele tre håndbøger om 'Kunst i børns dagligdag', dvs. skole, SFO, daginstitutioner m.fl.

De tre guidebøger er bygget over samme skabelon - og med brug af samme tekster i præsentationen af de enkelte kunstarter samt

omtale af biblioteker museer osv. Der er gode råd omkring huskunstnerordning, tilskudsordninger, osv. - samt selvfølgelig adresser, data og links til brug for informationsøgning.

Nye stykker fra Drama

Lærke Sanderhoff: Marie. 59 s., kr. 148. Historien om Marie Gruppe. Opført på Egnsteatret Masken (og anmeldt i BTA 137).

Sven Holm: Sølvbrunch. 102 s., kr. 148. Komædie om en uforudsigelig sølvbryllupsfest.

Julie Thor Fryd: Rum/muR. 46 s., kr. 78.

Humorisk tragedie om kærlighed. Opført på CafeTeatret i september 2006.

Lise Jørgensen: Julie Alive. 60 s., kr. 148. Shakespeare-baseret monolog af Julie, der valgte livet frem

for døden med Romeo. Urpremiere på CafeTeatret i april 2005.

Ina Bruhn og Jeanette Nor: Dage som døde. 52 s., kr. 148. Ungdomsspil om døden - og livet.

Kaj Nissen: To komedier om lys & mørke (Det lys som månen giver/Festen før mørket sætter ind. 108 s., kr. 148. Om lys og mørke med inspiration fra henholdsvis Bdr. Grimm og irsk allehelgen-tradition.

Thomas Malling: Ivanhoe. 100 s., kr. 148. Scotts berømte roman omplattet

Alt overskueligt og kortfattet. Hvad lige scenekunsten angår, er der således en kort omtale af refusionsordning, Teatercentrum og festivalerne samt dans og cirkus, suppleret med et par siders råd og infosøgning.

1) *Børnekultur i kommunen 60 sider*, 2) *Kunst i børns daglighed fra 64-80 sider*, a) *En guide til kunst og kultur i skole og SFO*, b) *En guide til kunst og kultur i dagtilbud*, c) *En guide til kunst og kultur i børns fritid*.

Alle publikationer er gratis og kan bestilles på tlf. 33 73 33 70 eller downloades på www.boernekultur.dk - men er også sendt ud til børne-

haver, skoler og fritidsinstitutioner.

Klar til drama undervisningen

Et dramaspecialt fra Den Frie Lærerskole er blevet til et lille håndterbart hæfte med opvarmningsøvelser i kategorierne 'Sociale, Tillid, Koncentration og Fysiske'. Det er selvfølgelig målrettet dramalærere, men kan indgå i andre former for kreative gruppearbejder.

Mette Hildebrandt Axelsen, Stine Lundgaard og Mikkel Søllested: 69 gode opvarmningsøvelser. 110 s., kr. 98. Drama.

enaktere blev opført på en gang.

Peter Jensen og Anni Thordal Andersson:

Klods Hans. 39 s., kr. 148. inkl. noder. Dramatisering af det kendte eventyr.

Ove Vith: Sørens spille. 20 s., kr.78. Dramatisering af gammel julehistorie.

Hans Erik Hansen: Ulve og giraffer. 39 s., kr. 148. Et spil om mobning.

Sune Urth: Haveselskabet 22 s., kr. 148. Ungdomsspil om familieforhold.

Også det svære skal fortælles...

For fire år siden fik Peter Hartmann en åbenbaring under et familiebryllup. Siden har han brugt næsten al sin tid på én ting: At fortælle historier – både de skøre og de mere alvorlige af slagsen

Af Søren K. Kløft

Fortælleteatret som genre har erobret det danske børne- og ungdomsteater – senest dokumenteret, da Det Fortællende Teater i september modtog Horsens Kommunes Børneteaterpris (se s. 6).

Men mange andre dyrker denne teaterform. Michael Lykke fra Teater Projektor og Ulrik Stets Hilden fra Teater To Takt er blot to blandt mange, der turnerer landet rundt og fortæller historier. Således også Hartmanns Teater...

Spørgsmålet om, hvad han arbejder med for tiden, og hvorfor han gør dét, han gør, besvarer skuespilleren Peter Hartmann med... at fortælle en historie.

»Jeg havde en virkelig underlig oplevelse. Jeg var til min lillebrors kirkebryllup, og pludselig fik jeg det, som nogle ville kalde en åbenbaring eller et klarsyn. Jeg så, hvordan min bror valgte sin livsvej – lige dér på kirkegulvet foran mig – han giftede sig. Og så var det ligesom, at nogen eller noget hviskede mig øret og klargjorde tingene for mig: OK, din bror gifter sig, han har fundet ud af, hvad HAN vil med sit liv. Nu skal du finde ud af, hvad DU vil. Du skal fortælle historier. Sådan!«

Det er nu fire år siden, at Peter Hartmann fik sit fortælle-kald, og den følgende sommer gik han på jagt efter de gode historier:

»Jeg sad ude i haven og pløjede mig igennem mange af de litterære klassikere, og det gik hurtigt op for mig, at det især var de store, danske fortællere som Karen Blixen og Steen Steensen Blicher, der talte til mig. Men da jeg fik fat i italienske Dario Fo, så var jeg solgt.«

Tigerpatter og tyndskid

Peter Hartmann har optrådt mange gange med sin version af Dario Fos satiriske 'Historien om tigreren' – én af de talrige monologer, som den italienske teatermand og nobelpristager selv har fremført verden over.

»Jeg har oplevet ham på

Folketeatret i København for nogle år siden, men det var ikke med 'Tigreren'. Og selvom jeg er klar over, at han var i København i starten af firserne og netop fortalte 'Tigreren', har jeg ikke lyst til at se den tv-optagelse, der blev lavet ved den lejlighed,« fortæller Peter Hartmann, der har lagt et stort arbejde i at gøre teksten til sin egen.

»Når man kan teksten og fortæller den som sin egen, så er det også nemmere at tilpasse den til det publikum, som man står overfor, og vide hvornår man skal 'skrue op eller ned' for dramatikken,« illustrerer Peter Hartmann med store armbevægelser.

'Tigreren' foregår i Kina og er kort fortalt historien om en soldat, der, efter at være blevet såret i kamp og nærmest er på dødens rand, reddes af en tiger, der giver ham husly og mad fra sine egne svulstige tigerpatter. Historien er grotesk og måske også en kende usandsynlig, men teksten er så stærk, at folk rives med.

Der bliver ikke lagt fingre imellem, når Dario Fos tekst skal forløses på scenen, og en gang efter en forestilling konfronterede en anmelder Peter Hartmann med, at der efter hendes smag simpelthen var for meget 'tyndskid og patter i den historie'.

»Og måske er det også for hård kost for nogle aldersgrupper, når tigreren f.eks. suger betændelse ud af soldatens ben. Men så igen, hvis vi vil fortælle om de smukke ting i livet, så må vi også have lort og betændelse med for at sætte tingene lidt i perspektiv,« siger Peter Hartmann, der holder meget af at spille Dario Fo.

I selskab med ham morer man sig altid, og han provokerer tilhørerne ved at gøre grin med ting, som vi andre er opdraget til at tage dybt alvorligt. Fo har – ifølge Peter Hartmann – humoren med, uden at alvoren går tabt:

»Jeg har tidligere spillet både incest-far og dranker, men det blev jeg sgu' så deprimeret af,« griner han.

At bruge energi på Dario Fo er for Peter Hartmann også styret af ønsket om at gøre noget godt. Fos teater

Peter Hartmann med passende grimasser i 'Historien om tigreren'. Foto: Hartmanns Teater

er jo i bund og grund politisk og opfordrer til handling:

»Og Dario Fo siger: Hvordan kan du handle, hvis du har været inde og se en forestilling, der har gjort dig deprimeret?«

At fortælle og at lytte

Peter Hartmann står alene på scenen og fortæller sin historie. Eneste sceniske hjælpemidler er et sort bagtæppe og noget fast lys – begge dele for at skabe lidt fokus. Bortset fra det, har han kun sig selv som redskab til at fremføre sin historie.

Det virker simpelt, men der ligger et stort arbejde i at nå frem til de små raffinerede fortælletekniske

detaljer i fremførelsen, ligesom lyssætningen slet ikke er tilfældig:

»F.eks. er det meget velovervejet, når jeg har valgt også at sætte lys på publikum. På den måde kan jeg bedre følge deres reaktioner på det, jeg fortæller. Øjenkontakten med publikum er også vigtig, for hvis situationen kræver det, kan øjenkontakten gøre det muligt for spilleren at træde ud af rollen et kort øjeblik og vise, at der er et varmt hjerte, der banker bag ved et koldt hjerte,« forklarer Peter Hartmann med en til lejligheden passende mængde patos.

Publikum skal kunne mærke, at fortælleren er deres allierede – ikke deres fjende.

»Under arbejdet med én af mine nye forestillinger har jeg eksperimenteret med at spille med fokuseret lys og lade publikum sidde i mørke, men det duer ikke. Folk sidder alene, når de er omgivet af mørke, og oplevelsen kan – efter min opfattelse – blive alt for voldsom.«

Fascinationen af det simple teaterudtryk gennemsyner Peter Hartmanns måde at arbejde på, og han erkender blankt, at han står i dyb gæld til den rendyrkede fortælletradition:

»Teater er jo én, der fortæller, og én, der lytter. Så enkelt er det,« forklarer Peter Hartmann, der ikke har samarbejdet med nogen instruktør på 'Tigreren'. Dog har han gjort flittigt brug af

Lidt om Hartmann

Peter Hartmann, 36 år

Uddannelse: The London Centre for Theatre Studies. Mesterlære hos instruktøren og skuespilleren, Stiig Paul Hansen

Aktiviteter: Skuespiller, instruktør og underviser. Talrige produktioner inden for både amatørteater og det professionelle teater. Har optrådt i film- og tv-produktioner, senest i Hans Fabians

'Klatretøsen' og i DR's 'Ørnen'.

Mere: Om teatret: www.hartmannsteater.dk Om skuespilleren: www.peter-hartmann.dk

skuespilleren og instruktøren Vigga Bro, der som konsulent har arbejdet med hans udtryk og bl.a. hjulpet ham med 'at pille skuespillet ud af 'Tigreren' og lagt hjertet ind', som Peter Hartmann udtrykker det.

Enmandsteater og monologer

Hr. Hartmann er direktør og skuespiller i sit eget enmandsteater, der så dagens lys i sommeren 2005 – efter at 'Tigreren' i to sæsoner havde spillet i Teatret Vester 60's regi.

»Tiden var ligesom moden, og beslutningen om at danne mit eget teater var let at tage,« fortæller Peter Hartmann, der de seneste 12 år har arbejdet som skuespiller – både på scenen, i film og på tv. Side-løbende har han undervist i bl.a. teatersport, alternativ teambuilding og personlighedsudvikling.

Peter Hartmann er slet ikke er færdig med hverken Dario Fo eller med at fortælle gode historier for både børn og unge. Således er han – atter i samarbejde med Vigga Bro på konsulent-siden – allerede i gang med prøveforestillinger på Dario Fos 'Sommerfuglemusen' og 'Historien om de tre ønsker'.

Sågar Franca Rames (Dario Fos kone, red.) berygtede voldtægtsmonolog er en del af repertoiret og planlægges fremført sammen med de to Dario Fo-monologer.

»Det er vanskelige ting at præsentere for det yngre publikum, men hvor 'Tigreren' spiller fra 10 år, så har jeg valgt at præsentere disse monologer for ungdomspublikummet, dvs. fra 14 år og op.«

Peter Hartmann indrømmer, at især 'Voldtægten' er hård kost, men han fastholder at beholde den som en del af den monolog-trio, som han vil turnere med. For som han siger:

»Også de svære historier skal fortælles, og frygtelige oplevelser skal man dele med andre.«

Det er tredje artikel i Søren K. Kløfts serie om »De nye unge« i børneteateret. Se de to første i BTA nr. 135.

Festivaler forude

Teater på Kanten:

Thy Teater afholder som vanlig festivalen Teater på Kanten i uge 5, så fra søndag den 28. januar til fredag den 2. februar 2007 afvikles op mod 30 forestillinger. De fleste bliver vist som lukkede forestillinger på institutter m.v., men hver dag er der også offentlige forestillinger.

Programmet omfatter Teater My og Teater Refleksion: 'Himmelsange', Teatret OM: 'Æg på blå baggrund', Mikropodium (Ungarn): 'Stop' og 'Con Anima', Asterions hus: 'Illiaden' og 'Robin Hood' samt Thy Teaters egne 'Glade Ester og Gorilla' og 'Mester Jakob'. Mere information på teaterets hjemmeside: www.thy-teater.dk

rets hjemmeside: www.thy-teater.dk

SpringFestival:

Statsensemblet for børneteater, Corona La Balance, har taget initiativ til en international festival for scenekunst for børn og unge i København. Således vil SpringFestival 2007 blive afviklet i ugen efter Teatercentrums store festival i april i Viborg - dvs. fra 25.-29. april 2007.

Der vil være danske og internationale forestillinger, som både vil blive spillet på skoler og institutioner og som offentlige forestillinger.

Mere information på vej hos Corona La Balance.

Fællestur til Festival 2007

For 26. gang arrangerer Helsingør Teater en fællesrejse til årets Børneteaterfestival. I 2007 til festivalen i Viborg i dagene 20. - 22. april, og vi har sikret værelser på Palads Hotel, som ligger på torvet midt i Viborg.

Da hotellet ikke har restauration, finder aftenfesten sted i selskabslokalerne i Tinghallens Kongres og musikhus, hvor der serveres en 2 retters menu med efterfølgende kaffe, og der vil som sædvanlig være underholdning undervejs.

Udrejse 20.04.07
Hjemrejse 22.04.07

Tilmeldingskupon kan hentes på www.helsingor-teater.dk og sendes elektronisk til Helsingør Teater, Havnepladsen 1, 3000 Helsingør.
Tlf. 49 20 08 11

Bent Jeppesen - turleder.
Træffes på tlf 20 96 36 96 eller på bent@jeppesen.se

Glade tilskuere klar til kunst, da Energi Randers inviterede til festival. Foto: Pernille Bering

Festivaler bagude - nu også med energi...

Det vrirler med festivaler for børn og unge i Danmark. Således har Svalegangen i samarbejde med lokale teaterforeninger og kulturhuse i Århus Amt netop lanceret og afholdt 'Don't Look Back'-festivalen, hvor man fra 13.-17. november opførte fem ungdomsforestillinger i alt 17 gange i Odder, Rønde, Grenå, Silkeborg, Randers, Knebel, Skanderborg og Århus.

Århus Amt støtter festivalen økonomisk.

I Næstved har man sin tilbagevendende begivenhed i september, hvor man 21.-24. september i år spillede mere end 30 forestillinger for børn, unge og deres familier.

Og så er der de lejlighedsvis opdukkende festivaler - som den nyligt afviklede Brovst Børneteaterfestival 2006, hvori indgik forestillinger, Thy Teaters Dukketeaterscenerie, historiefortællinger m.m.

Og så var der en 'privat' festival i Randers 27.-29. oktober, hvor det blev til 44 forestillinger og 2.000 gratis billetter, da Energi Randers fejrede 100 årsjubilum ved bl.a. at investere i en hel børneteaterfestival.

400.000 kroner var prisen, som Randers Egnsteater tog for at arrangere en vellykket festival. Og ifølge egnsteatrets leder, Peter Westphael, var Energi Randers glædeligt forbavsede over, hvor meget kunst man kan få for pengene på dette område. Dertil kom selskabets glade medarbejdere, der fik chancen for at invitere børn og børnebørn til kultur på deres arbejdsplads og se teater sammen.

Peter Westphael mener i øvrigt, at det er første gang, at en hel børneteaterfestival bliver betalt af en erhvervsvirksomhed, men det er jo bestemt noget, der kan give stof til eftertanke. Eller for den sags skyld flere festivaler...

Faste festivaler

- Teater på Kanten (Thy Teater) - uge 5
- Dansk-tysk børneteaterfestival i grænselandet (Møllen) - biennal, næste gang april 2008
- Teater fra Månen (Batida) - biennal, næste gang marts 2008
- April-festival (Teatercentrum) - nye steder hvert år
- SpringFestival (Corona La Balance) - første gang i uge 17
- Caravanen (biennal - næste gang i august 2008)
- Horsens Børneteaterfestival - tredje weekend i september
- Næstved Teaterfestival - september
- Vanløse Børneteaterfestival - oktober
- Don't Look Back (Svalegangen) i Århus Amt - biennal.
- Festival of Wonder, Silkeborg Dukketeaterfestival. Biennal - næste gang 8.-11. november 2007)

Festival 2007

I Viborg 15.-22. april 2007

Der forventes omkring 100 teatre, 150 forestillinger, 500 teaterfolk - og over 400 opførelser af professionelt børne- og ungdomsteater

Følg med på www.teatercentrum.dk

Ejnar og Mirabelle tager imod i Viborg

I forbindelse med Festival 2007 har værtsbyen Viborg etableret sin egen festival-hjemmeside, www.boerneteaterfestivalviborg.dk - hvor også de to lokale maskotter, Ejnar og Mirabelle (se ovenfor) huserer. Tillige med en mængde lokale kontaktpersoner, der er opsat på at gøre deres til, at børne- og ungdomsteaterfestivalen i april bliver en

succes. Og som man selv fremhæver på hjemmesiden, så har Viborg altid haft et stærkt teatermiljø. Man har et flot gammelt teater, flere aktive amatørteatergrupper, en dramaskole, et egnsteater og et nyindrettet teaterværksted - og derfor finder de lokale ildsjæle det såre naturligt, at man også skulle have en teaterfestival til byen!

Fra 1. januar 2007 dannes en ny og større Viborg Kommune - og den lokale arbejdsgruppe anser børneteaterfestivalen som den perfekte begivenhed til at knytte de nye lokalområder sammen. Derfor gøres der også meget for, at festivalen skal nå rundt i hele den nye store kommune og ikke kun være koncentreret om Viborg midtby.

Jagten på den perfekte festival

Teatercentrums samarbejde med værtsbyerne for de årlige festivaler er genstand for et evalueringsprojekt, der skal sikre optimal gensidig forståelse til brug for afvikling af kommende festivaler.

Af Carsten Jensen

Hvorfor påtager man sig egentlig værtsskabet for verdens største festival for børne- og ungdomsteater? Hvad får man så ud af det? Og hvordan fungerer samarbejdet med de faste 'hoved'arrangører fra Teatercentrum?

Det er nogle af de spørgsmål, som Dianna Telling, har søgt svar på de seneste måneder. Hun er ansat på Teatercentrum, har en BA i

teatervidenskab og lingvistik og erfaring som festival-medarbejder - og har i sagens tjeneste opsøgt de seneste fem års festival-værtsbyer - Lyngby (2002), Kolding (2003), Silkeborg (2004), Ringsted (2005) og Nykøbing F. (2006).

Dianna Telling har lavet et større spørgeskema og interviewet i alt 31 personer fra de lokale styregrupper (de politisk ansvarlige) og arbejdsgrupper (de praktisk ansvarlige), dvs. alle fra borgmestre, kulturdirektører og kulturudvalgsformand til kontaktpersoner, bibliotekarer, lærere m.fl.

Nu har hun så deres mange ord og meninger på papir og på bånd - og det skal i de kommende måneder udmøntes i en evalueringsrapport. Og siden en praktisk opdaterbar festivalhåndbog samt en let tilgængelig pjecce om festivalen til alle interesserede - herun-

der kommende værtsbyer.

Kemien skal være i orden

»Formålet med denne evaluering er at få mere at vide om, hvorfor kommunerne gerne vil være værter for festivalen, hvilke forventninger de har og om disse bliver opfyldt - og hvordan de oplever samarbejdet med Teatercentrum, der jo kommer med al ekspertisen og erfaringen med at stable en festival på benene,« siger Dianna Telling, der kan se tilbage på mange timers konstruktiv og åbenhjertig snak med de lokale aktører i det store puslespil, der udgør en festival.

For selvom festivalerne fremtræder uhyre velorganiserede - og Teatercentrums ansatte over en bred kam får ros for stor professionalisme - så vil der også være knaster og forskellige

grader af tilfredshed med samarbejde og afvikling.

»Det handler meget om afstemning af forventningerne til hinanden,« siger Dianna Telling.

»Teatercentrum kommer jo med en færdig drejebog og spørger samtidig: 'Hvad kunne I tænke jer', mens de lokale både glæder sig over professionalismismen, men også gerne vil bidrage med egne erfaringer og siger: 'Lyt til os'. Det handler derfor også meget om kemien mellem Teatercentrum og lokalaktørerne. Er den i orden, kan næsten alt lade sig gøre.«

En vellykket festival drejer sig selvfølgelig også om egnede spilleforhold, vel fungerende infrastruktur, et godt publikumsgrundlag og professionelle teaterfolk m.v., men samarbejdet med den lokale arbejdsgruppe og de øvrige lokale samarbejdspartnere - pedeller,

Fra sidste års festival i Nykøbing Falster, hvor formidlerne bl.a. stiftede bekendtskab med den israelske teatermand Razi Amitai (to fra højre), der holdt oplæg over temaet: Børneteater i alle kulturer. Foto: Sv. E. Sokkelund

Formidlerne i fokus

Formidlerarrangementer på Festival 2007

Teatercentrum arrangerer særlige arrangementer for formidlere på børneteaterfestivalen med fokus på erfaringsudveksling, networking og dialog, gode ideer og faglig udvikling

Indholdet er endnu ikke fastlagt, men til forskel fra 2006-festivalen vil disse arrangementer fortrinsvis ligge uden for forestillings-tid fra d. 20. til d. 22. april. Program med nærmere beskrivelse af indhold ventes færdigt sidst i februar 2007.

Blandt ideerne er:

- Paneldebat med folk fra teaterverdenen
- Børns oplevelser med teater – skal/må de voksne blande sig?
- Et møde med Refusionsudvalget om, hvad de ser på i udvælgelsen til refusjonsberettigelse
- Modeller til organisering

af formidlingen

- Hvad ville børnene selv vælge?
- Professionel kunst og tests, evaluering og læreplaner
- Den professionelle scene-kunst for børn og de nye kommuner, de nye kultur-aftaler og de nye børne-kulturpolitikker

Arrangementerne er gratis for formidlerne. Man skal blot have et formidlerkort, som fås via online-registreringen, der starter medio marts. Her får man et registreringsnummer til brug ved bestilling af formidler-billetter. Ved ankomsten til festivalen vil man modtage formidlerkort, som giver gratis adgang til formidler-caffe og formidlinger-arrangementerne.

Nærmere besked om tilmelding og frist kan findes på www.teatercentrum.dk i løbet af februar 2007.

Den gamle militærkaserne i Viborg vil danne ramme om formidlercaféen og alle arrangementerne for formidlere. Det er en central placering tæt på en del af spillestederne, festivalens sekretariat og teatrenes mødested.

Er der spørgsmål eller gode ideer, så kontakt Teatercentrum. Tilblivelsen af festivalen kan følges på www.teatercentrum.dk – hvor mange nyttige oplysninger er at hente fra omkring februar 2007.

Se også Viborgs egen festivalhjemmeside: www.boer-neteteaterfestivalviborg.dk

Rikke Giselsson er koordinator for formidlere og kan kontaktes på: rikke@teatercentrum.dk

Mere om festival og formidler-fokus i næste nummer af *Børneteateravisen*

teknisk forvaltning osv. – skal fungere, siger Dianna Telling

Der fastholder, at det handler om information, information og atter information – og total klarhed partnerne imellem for præmisserne for et arrangement, der altså omfatter over 100 teatre, over 500 teaterfolk og deres indkvartering og forplejning, op til 20-30 forskellige spillesteder i den udvalgte by, gode forhold for de tusinder af lokale og tilrejsende publikummere osv. osv.

Festival i håndbogsform

Således har Dianna Telling på sin tur rundt til de henværende festivalkommuner fået en masse konkret viden, inklusive plusser og minusser, til brug for evalueringsrapporten og ikke mindst den kommende

Dianna Telling - ankerkvinde på projekt festival-afvikling. Foto: Søren Kløft

håndbog.

Det bliver både en ordliste og en produktionsplan over en festival og vil gøre det lettere for kommende værtsbyer at sætte sig ind i arbejdsopgaver og -fordeling. Og gøre Teatercentrum endnu bedre gearret til at møde forventningspresset og festivalværternes mangfoldighed og forskellighed. For selvom Teatercentrum har drejebogen over festivalen, må den ikke kollidere med de lokales forsøg på at sætte deres aftryk.

Evalueringsrapporten sendes ud til de implicerede styre- og arbejdsgrupper i begyndelsen af det nye år, mens håndbog og brochure først ventes klar sidst på foråret. For lige nu står den næste festival – i Viborg – for døren og skaber travlhed for Dianna Telling og de øvrige medarbejdere på Teatercentrum.

DANSESCENEN

B.-24. februar Tir-fre kl. 19, lør-søn kl. 15

Ekstra skoleforestillinger!:

D. 20., 21., 22. og 23. februar kl. 10

KUNSTRÅDET

DANISH ARTS COUNCIL

Billetter: Dansescenen 35 43 20 21 / BilletNet 70 15 65 65

Dansescenen, Øster Fælled Torv 34, Kbh Ø / www.dansescenen.dk

KUNSTRÅDET

DANISH ARTS COUNCIL

Tilskud til kunstnerbesøg og huskunstnere i skoleåret 2007/2008

Kunstrådet tilbyder en ny runde af tilskud til ansættelser af "huskunstnere" i skolesystemet eller i tilsvarende institutioner for børn og unge mellem 6-19 år.

Ordningens indhold

Ordningen giver mulighed for tilskud til to formål:

- Kunstnerbesøg af kortere varighed fra en dag op til en uge.
- Huskunstnere ansat i længere forløb fra mere end en uge op til et år.

Kunstnerne skal være professionelt skabende eller udøvende inden for Kunstrådets virkefelt (der dækker følgende fire kunstområder billedkunst, litteratur, musik og scenekunst), der engageres/ansættes f. eks. på en enkelt skole eller i en eller flere kommuner, evt. som en del af et tværgående team, der dækker flere kunstarter.

Kunstnerne skal formidle kunsten til børn og unge, så de møder den professionelle kunst på en anderledes måde, end det sker i den normale undervisning. Kunstrådet yder tilskud til 50% af kunstnerhonoraret ved engagementer i kommuner/regionale netværk og 75% ved engagementer i skoler/institutioner. Til sidstnævnte ydes også tilskud til eventuelle rejse- og opholdsudgifter efter statens takster.

Ansøgere

Følgende ansøgere har mulighed for at søge ordningen:

- Skoler, skolefritidsordninger, gymnasier, HF, specialskoler og andre skoletilbud for børn og unge.
- Kommuner og regionale netværk, der ønsker at tilbyde kunstnere til skoler og tilsvarende institutioner i deres område.
- Kunstnere, der har indgået aftaler med skoler/institutioner eller kommuner/regionale netværk.

Ansøgningsfrister

Der er to ansøgningsfrister for skoleåret 2007/2008:

- 8. januar 2007
- 31. august 2007

Ansøgning indsendes til Kunstrådet, H.C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V. Ansøgningsvejledning og ansøgnings-skema findes på www.kunstradet.dk. Kunstrådet træffer afgørelse om tildeling af tilskud.

Svar kan normalt forventes inden 3 måneder fra ansøgningsfristen.

Ordningen administreres af sekretariatet for Børnekulturens Netværk. Nærmere informationer fås på tlf. 33 73 33 70.

LIVNER

En akustisk ungdomsballet af Malene Hertz om identitet, om livets bånd og hverdagens rytmer

Street - stomp - moderne dans

Susanne Theil 1935-2006

Ved en teknisk fejl kom det ikke med i forrige nummer af BTA, at teaterlederen Susanne Theil er død.

Susanne Theil – der lød det imponerende navn Susanne Beathe Rosenkrantz Theil-Jensen – havde et langt virke i børneteaters tjeneste frem til sin død 9. juni i år. Hun var udgået fra Privatteaterens Elevskole, men stoppede som aktiv skuespiller i 1970 til fordel for en karriere som instruktør og siden teaterleder. Sammen med sin daværende mand, skuespilleren Bent Mejding, etablerede hun Ungdommens Teater, der holdt til på Alléscenen –

Familie-teatrets stifter og leder

og i øvrigt var medlem af BørneteaterSammenslutningen fra 1971-75. I 1982 etablerede hun sit eget Susanne Theils Familieteater – siden blot Familieteateret – som gennem alle årene har været en af teaterforeningernes kæledægger med sine stort anlagte forestillinger, ofte over populære børnebøger som Pippi Langstrømpe, Orla Frøsnapper, Alice i Eventyrland og Emil fra Lønneberg.

Begejstringen var mindre blandt mange børneteaterfolk, der kaldte det indholds- og formløst teater med nedladende skuespillere uden sans for det specifikke publikum. Bedre blev ikke, at den daværende formand for teatret, Venstre-mand og sociolog Ejvind Vesselbo i 1992 leverede et frontalangreb på Teaterrådet og børneteater for indspisthed. Baggrunden var, at Familieteateret ikke fik støtte – og i de senere år også har haft uafklarede udeståender omkring refusionsgodkendelsen.

Men Susanne Theil fortsatte uførtrodt med sine store forestillinger – og kunne i 2001 modtage Volmer Sørensens Mindelegat for at 'have glædet så mange børn'.

Familieteateret videreføres p.t. af skuespilleren Maria Garde, der bl.a. er med i teatrets seneste produktion, 'Karlsson på taget'.

På FAST kurs

Foreningen Af Små Teatre (FAST) har afholdt generalforsamling i Rønne i slutningen af september med vedtagelse af nyt arbejdsprogram m.m.

Den mangeårige formand, Mogens Holm (Taastrup Teater), blev genvalgt, og han kan støtte sig til et for-

Mogens Holm – fortsætter som FAST-formand

retningsvalg bestående af: Niels Andersen (Svalegangen), Gitta Malling (Limfjordsteateret), Niels Vendius (Teater Får 302), Steen Mourier (Vendsyssel Teater), Susanne Sangill (Himmerlands Teater) og Jens Svane Boutrup (Momentum).

FAST er både kulturel interesse- og arbejdsgiverorganisation og mønstrer 31 medlemsteatre, fordelt over hele landet.

Mere om FAST på www.fast.dk

NAVNE&NOTER

Det gamle marsvin Hr. Muffin er omdrejningspunktet i forestillingen, som Claus Mandøe har dramatiseret efter en børnebog af Ulf Nilsson. Mandøe medvirker selv sammen med Elise Anker-Møller, mens Bjarne Sandborg har instrueret. Dukker og scenografi er Mariann Aagaards værk. Foto: Jan Rüz

Hr. Muffin tog prisen

Danmarks Teaterforening (DT) afviklede 17.-19. november sit årlige seminar, der i år havde 'Den visuelle scenekunst' som tema – og satte fokus på bl.a. moderne dans, performance og de forskellige crossover-former.

DT består p.t. af 63 lokale teaterforeninger, der med et salg på over 400.000 billetter årligt fortsat er nogle af landets betydelige kulturformidlere. Seminaret var med sine knapt 350 del-

tagere et af de største i organisationens historie – og det bidrager initiativet med at lade turneteatrene præsentere deres forestillinger på selve seminaret givet til.

Traditionen tro blev der også uddelt priser. Hædersprisen 2006 blev tildelt Svalegangens utrættelige leder, Niels Andersen, for at have 'tænkt på og realiseret forestillinger af høj kvalitativt niveau til turne', som det bl.a. lød i motivationen.

Andersens teater løb også med prisen for årets voksenturneteaterforestilling, som gik til Svalegangens 'Tribunehelte', der er produceret i samarbejde med Teatret Møllen og Jomfru Ane Teatret.

Og Århus satte sig på alle priser, da Årets børne- og ungdomsteaterforestilling blev Teater Refleksion og De Røde Hestes co-produktion, 'Farvel hr. Muffin', der har høstet mange roser i både ind- og udland.

'For mig var det festivalens suverænt bedste forestilling', skrev Henrik Lyding således i Jyllands-Posten, mens Børneteateravisens anmelder, Kirsten Dahl, fulgte trop med at kalde den 'en usentimental og vital animationsforestilling, som har sunde og helt ned på jorden-realistiske tilgange til døden, et rigtigt godt fortælleforløb, åndløs ro, smukke cellotoner og et forfriskende uhøjtideligt humør'.

www.DanishPerformingArts.info

En ny international hjemmeside om dansk teater, dans og performance har set dagens lys. Her bydes bl.a. på artikler om scenekunst i Danmark, og oversigt over festivaler, teatre, organisationer, som er relevante for det internationale samarbejde. Målet er at styrke det internationale samarbejde mellem danske scenekunstnere og udlandet, men det kræver noget mere digitalt knofedt, for lister over teatre, festivaler osv. er uhyggeligt mangelfulde – og dansk børneteater stort set fraværende for nuværende.

Bestyrer af hjemmesiden er Scenekunstcentret i Kunststyrelsen.

Se selv nærmere på: www.danishperformingarts.info

Pengestrøm fra Wilhelm Hansen Fonden

Den 31. oktober var en god dag for flere danske børneteatre, som fik del i årets priser og legater, da Wilhelm Hansen Fonden endnu engang lindede på pengeposen.

Således kunne Odsherred Teater, Meridiano Teatret, Asterions Hus, Teatret Lampe, Dansk Rakkerpak, Teater Hund og Corona La Balance alle gå derfra 25.000 til 75.000 kroner rigere, mens Musikteatret Undergrunden fik 150.000 kroner. Pengene gives som produktionsstøtte efter ansøgning fra teatrene.

Siden oprettelsen i 1995 har Wilhelm Hansen Fonden uddelt produktions- og uddannelsesstøtte til over 300 projekter og enkeltpersoner samt en række hæderspriser.

Nye ASSITEJ-projekter i støbeskeen

Mens Børneteateravisen var på vej i trykken, kunne Dansk og Svensk ASSITEJ fra 21.-28. november og med trekvart års forsinkelse – som følge af Muhammed-krisen – gennemføre et større børneteaterfremstød i Jordan med festival og workshop og deltagere fra Norden og flere mellemløstlige lande.

Samtidig har forretningsfører i Dansk ASSITEJ, Peter Manscher, nyligt været i Japan og Kina for at planlægge nye samarbejdsprojekter.

Blandt planerne er en slags Japan-tema på næste store festival i Viborg i april med to-tre gæstespil, workshops m.m. De seneste ti år har samarbejdet primært udmøntet sig i adskillige danske børneteaters turneer i Japan, foredrag af "kloge hoveder" fra

dansk børneteater - og en formelig invasion af begejstrede japanske teaterfolk til de årlige festivaler.

På besøget i Kina blev der holdt møder med en lang række børnekulturfolk – og Eric Messerschmidt fra Det danske Kulturinstitut i Beijing.

I forlængelse af Kunstrådets fokus på bl.a. Kina de næste to år er tænkt følgende: I 2007 en slags turnerende festival til fire kinesiske byer, hvor fem danske børneteatre turnerer på skift og overlappende i en periode på fem uge i maj/juni med tilknyttede workshops og seminarer. Det er også tanken at gennemføre et endnu større projekt i 2008 med flere teatre og forestillinger. For som det siges: Kina er stort og der skulle være plads til alle...

Den Røde Brochure 2007-2008 - skal DU ha' en side eller flere med?

Den næste udgave af Den Røde Brochure går i trykken i marts 2007. Den vil blive trykt i 12.500 eksemplarer i A5-format og efterfølgende udsendt til alle institutioner, skoler og andre potentielle aftagere af børne- og ungdomsteater.

Teatre, der har været optaget i brochuren de seneste tre år, vil fra Teatercentrum automatisk modtage et skema til bestilling af sider. Øvrige teatre kan få tilsendt

et skema ved at henvende sig til Teatercentrum.

Forestillinger, der er refusionsgodkendte som børne- og ungdomsforestillinger, er automatisk optagelsesberettigede. Forestillinger, der ikke er refusionsgodkendte som børne- og ungdomsteater, skal godkendes af Udvalget for Børneteater og Opsøgende Teater (UBOT) inden optagelsen i brochuren.

Priser og afleveringsfrist
Priser for optagelse af hhv.

1, 2, 3 eller 4 sider i brochuren kan oplyses ved henvendelse til Teatercentrum.

Alle, der ønsker optagelse i Den Røde Brochure 2006-2007, skal senest den 14. december 2006 indsende et bestillingskema til Teatercentrum. Kun bestillingskemaer modtaget med alm. brevpost accepteres som en gyldig bestilling.

Ændret praksis
Teatercentrum har i år

ændret praksis i forhold til aflevering af materiale. Det betyder bl.a., at Teatercentrum i fremtiden kun modtager helt tryklart materiale til brochuren. Teatercentrum kan således ikke længere påtage sig at layoute sider for teatrene, og muligheden for at aflevere såkaldt 'halvfærdigt materiale' falder altså helt bort. Teatercentrum kan henvise til en grafiker, der kan layoute teatresider til en rimelig pris.

Teatre, der genbruger sider

fra tidligere årgange af brochuren, og hvor Teatercentrum bare opdaterer oplysningerne på siderne, berøres selvfølgelig ikke af denne ændring.

TEATERCENTRUM
Axeltorv 12
Bygning D
1609 København V
Tlf: 35 30 44 00
Fax: 35 30 44 01
E-mail:
sk@teatercentrum.dk
Mærk kuverten: "DRB"

